

การศึกษาการพยากรณ์ความต้องการสินค้าเพื่อการวางแผนการสั่งซื้อวัตถุดิบโดย
การพยากรณ์แบบอนุกรมเวลา กรณีศึกษา บริษัทธุรกิจ จำหน่ายเครื่องขัดผิวโลหะ

เกียรติบดินทร์ ทองนุ่น

การศึกษารายบุคคลนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทางวิศวกรรม วิทยาลัยนวัตกรรมด้านเทคโนโลยี
และวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ปีการศึกษา 2565

A STUDY OF TIME SERIES FORECASTING SYSTEM FOR THE RAW
MATERIALS PURCHASING PLANNING : A CASE STUDY OF MATERIAL
SURFACE TREATMENT MACHINE COMPANY

KEADBODIN THONGNOON

An Individual Study Submitted in Partial Fulfillment of the
Requirements for the Degree of Master of Engineering
College of Innovative Technology and Engineering
Dhurakij Pundit University
Academic Year 2022

ใบรับรองการศึกษารายบุคคล

วิทยาลัยนวัตกรรมการเทคโนโลยีและวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ปริญญา วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อการศึกษารายบุคคล การศึกษาการพยากรณ์ความต้องการสินค้าเพื่อการวางแผนการสั่งซื้อ
วัตถุดิบโดยการพยากรณ์แบบอนุกรมเวลา กรณีศึกษา บริษัทธุรกิจ
จำหน่ายเครื่องขัดผิวโลหะ

เสนอโดย เกียรติบัณฑิต ทองนุ่น

สาขาวิชา การจัดการทางวิศวกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษารายบุคคล ดร.สมหญิง งามพรประเสริฐ

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบการศึกษารายบุคคลแล้ว

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ผดุงศิลป์)

.....กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษารายบุคคล

(ดร.สมหญิง งามพรประเสริฐ)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภรัชชัย วรรัตน์)

วิทยาลัยนวัตกรรมการเทคโนโลยีและวิศวกรรมศาสตร์ รับรองแล้ว

.....
(ดร.ชัยพร เขมะภาคะพันธ์)

คณบดีวิทยาลัยนวัตกรรมการเทคโนโลยีและวิศวกรรมศาสตร์

วันที่ 20..... เดือน กรกฎาคม... พ.ศ. 2566....

หัวข้อการศึกษารายบุคคล การศึกษาการพยากรณ์ความต้องการสินค้าเพื่อการวางแผนการสั่งซื้อ
วัตถุดิบโดยการพยากรณ์แบบอนุกรมเวลา กรณีศึกษา บริษัทธุรกิจ
จำหน่ายเครื่องขัดผิวโลหะ

ชื่อผู้เขียน เกียรติดินทร์ ทองนุ่น

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.สมหญิง งามพรประเสริฐ

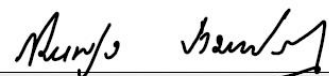
หลักสูตร วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทางวิศวกรรม

ปีการศึกษา 2565

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้ได้ทำการศึกษาการพยากรณ์ความต้องการสินค้าเพื่อการวางแผนการสั่งซื้อวัตถุดิบ โดยการพยากรณ์แบบอนุกรมเวลา กรณีศึกษา บริษัทธุรกิจจำหน่ายเครื่องขัดผิวโลหะ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการลดความคลาดเคลื่อนและหาวิธีการพยากรณ์ยอดสั่งซื้อสินค้าที่เหมาะสมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการ พัฒนาปรับปรุงกระบวนการสั่งซื้อวัตถุดิบของบริษัท โดยได้ทำการเก็บข้อมูลของการสั่งซื้อวัสดุขัดผิว 4 ชนิด รวมจำนวนข้อมูลทั้งสิ้น 29 เดือนโดยทางผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลการสั่งซื้อเพื่อใช้ในการวิจัยตั้งแต่ พฤษภาคม 2563 ถึง กันยายน 2565 สำหรับเพื่อใช้เป็นข้อมูลในวิจัยเพื่อหาเทคนิคการพยากรณ์ที่เหมาะสม โดยเทคนิคการพยากรณ์ที่นำมาใช้ในการวิจัยคือ 1.เทคนิคค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่อย่างง่าย (MOVING AVERAGE) 2.วิธีการปรับเรียบแบบเอกโปแนนเชียลซ้ำหนึ่งครั้ง (SINGLE EXPONENTIAL SMOOTHING) 3. วิธีการปรับเรียบแบบเอกโปแนนเชียลซ้ำสองครั้ง (Double Exponential Smoothing Method) 4. การ พยากรณ์ ด้วยวิธีการ Winters' Method และทำการหาค่าที่มีความคลาดเคลื่อนที่ น้อยที่สุด (MSE,MAD,MAPE) โดยใช้ โปรแกรม Minitab มาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิเคราะห์ พบว่าเทคนิค การพยากรณ์ที่มีค่าความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุดสำหรับวัตถุดิบ แคลเซียมคาร์บอเนต,สแตนเลสแบบแท่ง,เม็ด เหล็กแบบหิน คือเทคนิคการพยากรณ์ด้วยเทคนิคค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่อย่างง่าย (MOVING AVERAGE) และ สำหรับวัตถุดิบเม็ดเหล็กแบบกลมพบว่าเทคนิคการพยากรณ์ที่มีค่าความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุดคือการพยากรณ์ ด้วยวิธีการ Winters' Method และเมื่อเปรียบเทียบกับการวางแผนการสั่งซื้อวัตถุดิบวัตถุดิบผลปรากฏว่าให้ ค่าความคลาดเคลื่อนน้อยกว่าการวางแผนของฝ่ายจัดซื้อและยังสามารถลดความแตกต่างระหว่างค่าที่เกิดจาก การพยากรณ์กับปริมาณที่ต้องทำการสั่งซื้อจริงส่งผลให้กระบวนการสั่งซื้อวัตถุดิบสามารถสั่งซื้อวัตถุดิบได้อย่าง มีความแม่นยำมากขึ้น

คำสำคัญ: การพยากรณ์แบบอนุกรมเวลา, การวางแผนการสั่งซื้อ, เทคนิคการพยากรณ์

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษารายบุคคลฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ที่ปรึกษา การศึกษารายบุคคล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศุภรัชชัย วรรัตน์ รวมถึง ดร.สมหญิง งามพรประเสริฐ ที่กรุณา ให้คำแนะนำและเสียสละเวลาให้คำปรึกษาและให้ความกรุณาให้คำแนะนำในการดำเนินงานวิจัย ตลอดจนการ ช่วยแก้ไขอุปสรรคต่างๆ จนสามารถลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณต่อบริษัทกรณีศึกษา ที่ให้ความกรุณาเป็นสถานที่ให้ความรู้และสนับสนุนการ ดำเนินงานทดลองและให้คำแนะนำในการดำเนินการทดลองจนช่วยผลักดันให้การดำเนินงาน การศึกษา รายบุคคลประสบความสำเร็จ จึงใคร่ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา มอบความรู้ความเข้าใจตลอดจนมอบ ทักษะที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยฉบับนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการทุกท่านที่ได้มอบคำแนะนำตลอดจนคำชี้แนะเพื่อให้รายงานวิจัย ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ท้ายนี้ขอขอบพระคุณตัวผู้วิจัยเองที่ไม่ยอมย่อท้อต่ออุปสรรคและได้ทำงานวิจัยฉบับนี้จนสำเร็จ สมบูรณ์ อันประโยชน์ใดๆที่เกิดจากงานวิจัยฉบับนี้ขอให้เป็นคุณงามความดีต่อบุคคลผู้ได้ส่งเสริมและผลักดัน ผู้วิจัยตลอดมา

เกียรติบิดินทร์ ทองนุ่น

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญรูป.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
1.3 ขอบเขตของการศึกษา.....	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
2. แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	3
2.1 การวางแผนและการควบคุมการผลิต.....	3
2.2 ทฤษฎีการพยากรณ์ (Forecasting)	4
2.3 ประเภทของเทคนิคการพยากรณ์.....	5
2.4 เกณฑ์ในการคัดเลือกเทคนิคการพยากรณ์.....	5
2.5 การวัดความแม่นยำในการพยากรณ์.....	6
2.6 การพยากรณ์เทคนิคเชิงปริมาณ.....	7
2.7 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	12
3.1 ขั้นตอนในการทำการศึกษา.....	12
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	12
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	13
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	13
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	14
4. ผลการวิจัย.....	23
4. ผลการวิจัย.....	23

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4.2 ผลการวิเคราะห์และพยากรณ์โดยใช้โปรแกรม Minitab ของวัสดุชนิด Stainless steel cut wire.....	30
4.3 ผลการวิเคราะห์และพยากรณ์โดยใช้โปรแกรม Minitab ของวัสดุชนิด Steel grit.....	36
4.4 ผลการวิเคราะห์และพยากรณ์โดยใช้โปรแกรม Minitab ของวัสดุชนิด Steel shot.....	43
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	51
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	51
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	51
บรรณานุกรม.....	53
ประวัติผู้เขียน.....	55

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 ผลการวิเคราะห์ค่าความผิดพลาดของวิธีพยากรณ์ ทั้ง 6 วิธี ตามเกณฑ์ค่าความผิดพลาด ทั้ง 3 เกณฑ์ ของข้อมูล CaCO ₃	27
4.2 เปรียบเทียบค่าพยากรณ์ล่วงหน้า 3 เดือนจากแผนกจัดซื้อกับค่าพยากรณ์ที่ได้จากการ คำนวณโดยโปรแกรม Minitab ของชุดข้อมูล CaCO ₃	28
4.3 ผลการวิเคราะห์ค่าความผิดพลาดของวิธีพยากรณ์ ทั้ง 6 วิธี ตามเกณฑ์ค่าความผิดพลาด ทั้ง 3 เกณฑ์ ของข้อมูล Stainless steel cut wire.....	34
4.4 เปรียบเทียบค่าพยากรณ์ล่วงหน้า 3 เดือนจากแผนกจัดซื้อกับค่าพยากรณ์ที่ได้จากการ คำนวณโดยโปรแกรม Minitab ของชุดข้อมูล Stainless steel cut wire.....	35
4.5 ผลการวิเคราะห์ค่าความผิดพลาดของวิธีพยากรณ์ ทั้ง 6 วิธี ตามเกณฑ์ค่าความผิดพลาด ทั้ง 3 เกณฑ์ ของข้อมูล Steel grit.....	41
4.6 เปรียบเทียบค่าพยากรณ์ล่วงหน้า 3 เดือนจากแผนกจัดซื้อกับค่าพยากรณ์ที่ได้จากการ คำนวณโดยโปรแกรม Minitab ของชุดข้อมูล Steel grit.....	42
4.7 ผลการวิเคราะห์ค่าความผิดพลาดของวิธีพยากรณ์ ทั้ง 6 วิธี ตามเกณฑ์ค่าความผิดพลาด ทั้ง 3 เกณฑ์ ของข้อมูล Steel shot.....	47
4.8 เปรียบเทียบค่าพยากรณ์ล่วงหน้า 3 เดือนจากแผนกจัดซื้อกับค่าพยากรณ์ที่ได้จากการ คำนวณโดยโปรแกรม Minitab ของชุดข้อมูล Steel shot.....	48
4.9 สรุปค่าความผิดพลาดระหว่างการพยากรณ์ยอดสั่งซื้อแบบเดิมของแผนกจัดซื้อกับการ พยากรณ์ด้วยโปรแกรม Minitab ตามวิธีที่เหมาะสมกับแต่ละสินค้า.....	50

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
1.1 กราฟพาวเรโดแสดงจำนวนข้อร้องเรียนของลูกค้า.....	2
3.1 การใช้คำสั่ง Decomposition.....	14
3.2 การกรอกข้อมูลในหน้าต่าง Composition.....	14
3.3 ตัวอย่างการแสดงผลกราฟค่า Decomposition.....	15
3.4 การเลือกฟังก์ชัน Moving average.....	15
3.5 การใส่ค่าพารามิเตอร์ในฟังก์ชัน Moving average.....	16
3.6 การคำนวณและแสดงผลออกมาเป็นรายงาน.....	16
3.7 การเลือกฟังก์ชัน Single expo smoothing.....	17
3.8 การใส่ค่าพารามิเตอร์ในฟังก์ชัน Single expo smoothing.....	17
3.9 การคำนวณและแสดงผลออกมาเป็นรายงาน.....	18
3.10 การเลือกฟังก์ชัน Double exponential smoothing.....	18
3.11 การใส่ค่าพารามิเตอร์ในฟังก์ชัน Double exponential smoothing.....	19
3.12 การคำนวณและแสดงผลออกมาเป็นรายงาน.....	19
3.13 การเลือกฟังก์ชัน Winter's method.....	20
3.14 หน้าต่างกรอกข้อมูลของวิธี Winter's method.....	21
3.15 หน้าต่างฟังก์ชัน Excel solver.....	21
3.16 กราฟแสดงค่าจากการวิเคราะห์แบบ Winter's method.....	22
4.1 ผลการวิเคราะห์ของ CaCO ₃ ด้วยวิธี Decomposition.....	23
4.2 ผลการวิเคราะห์ของ CaCO ₃ ด้วยวิธี Moving average แบบ 3 เดือน.....	24
4.3 ผลการวิเคราะห์ของ CaCO ₃ ด้วยวิธี Moving average แบบ 6 เดือน.....	24
4.4 ผลการวิเคราะห์ของ CaCO ₃ ด้วยวิธี Single exponential smoothing.....	25
4.5 ผลการวิเคราะห์ของ CaCO ₃ ด้วยวิธี Double exponential smoothing.....	25
4.6 ผลการวิเคราะห์ของ CaCO ₃ ด้วยวิธี Winters' Method แบบ Multiplicative.....	26
4.7 ผลการวิเคราะห์ของ CaCO ₃ ด้วยวิธี Winters' Method แบบ Additive.....	26
4.8 ค่าพยากรณ์ 3 เดือนถัดไปของวิธี Moving average แบบ 6 เดือน.....	27
4.9 กราฟวิเคราะห์ Trend Analysis ของ CaCO ₃	29
4.10 ผลการวิเคราะห์ของ Stainless steel cut wire ด้วยวิธี Decomposition.....	30

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
4.11 ผลการวิเคราะห์ของ Stainless steel cut wire ด้วยวิธี Moving average แบบ 3 เดือน.....	30
4.12 ผลการวิเคราะห์ของ Stainless steel cut wire ด้วยวิธี Moving average แบบ 6 เดือน.....	31
4.13 ผลการวิเคราะห์ของ Stainless steel cut wire ด้วยวิธี Single exponential smoothing.....	31
4.14 ผลการวิเคราะห์ของ Stainless steel cut wire ด้วยวิธี Double exponential smoothing.....	32
4.15 ผลการวิเคราะห์ของ Stainless steel cut wire ด้วยวิธี Winters' Method แบบ Multiplicative.....	33
4.16 ผลการวิเคราะห์ของ Stainless steel cut wire ด้วยวิธี Winters' Method แบบ Additive.....	33
4.17 ค่าพยากรณ์ 3 เดือนถัดไปของวิธี Moving average แบบ 3 เดือน.....	34
4.18 กราฟวิเคราะห์ Trend Analysis ของ Stainless steel cut wire.....	35
4.19 ผลการวิเคราะห์ของ Steel grit ด้วยวิธี Decomposition.....	36
4.20 ผลการวิเคราะห์ของ Steel grit ด้วยวิธี Moving average แบบ 3 เดือน.....	37
4.21 ผลการวิเคราะห์ของ Steel grit ด้วยวิธี Moving average แบบ 6 เดือน.....	37
4.22 ผลการวิเคราะห์ของ Steel grit ด้วยวิธี Single exponential smoothing.....	38
4.23 ผลการวิเคราะห์ของ Steel grit ด้วยวิธี Double exponential smoothing.....	39
4.24 ผลการวิเคราะห์ของ Steel grit ด้วยวิธี Winters' Method แบบ Multiplicative.....	39
4.25 ผลการวิเคราะห์ของ Steel grit ด้วยวิธี Winters' Method แบบ Additive.....	40
4.26 ค่าพยากรณ์ 3 เดือนถัดไปของวิธี Moving average แบบ 3 เดือนตารางที่ เปรียบเทียบค่าพยากรณ์ล่วงหน้า 3 เดือนจากแผนกจัดซื้อกับค่าพยากรณ์ที่ได้จากการ คำนวณโดยโปรแกรม Minitab ของชุดข้อมูล Steel grit.....	41
4.27 กราฟวิเคราะห์ Trend Analysis ของ Steel grit.....	43
4.28 ผลการวิเคราะห์ของ Steel shot ด้วยวิธี Decomposition.....	44
4.29 ผลการวิเคราะห์ของ Steel shot ด้วยวิธี Moving average แบบ 3 เดือน.....	44
4.30 ผลการวิเคราะห์ของ Steel shot ด้วยวิธี Moving average แบบ 6 เดือน.....	45

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
4.31 ผลการวิเคราะห์ของ Steel shot ด้วยวิธี Single exponential smoothing.....	44
4.32 ผลการวิเคราะห์ของ Steel shot ด้วยวิธี Double exponential smoothing.....	46
4.33 ผลการวิเคราะห์ของ Steel shot ด้วยวิธี Winters' Method แบบ Multiplicative...	47
4.34 ผลการวิเคราะห์ของ Steel shot ด้วยวิธี Winters' Method แบบ Additive.....	47
4.35 ค่าพยากรณ์ 3 เดือนถัดไปของวิธี Winters' Method แบบ Multiplicative.....	48
4.36 กราฟวิเคราะห์ Trend Analysis ของ Steel shot.....	49

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันมีการแข่งขันด้านการค้าที่สูงขึ้นจากทั่วทุกมุมโลก ส่งผลถึงตลาดการค้าในประเทศไทยด้วย ทำให้มีการแข่งขันด้านการค้าที่สูงขึ้น จึงต้องมีการเตรียมตัวเพื่อให้สามารถรับมือต่อความเปลี่ยนแปลงที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้แบบทันท่วงที เพื่อให้มีผลต่อการดำเนินธุรกิจอย่างน้อยที่สุด

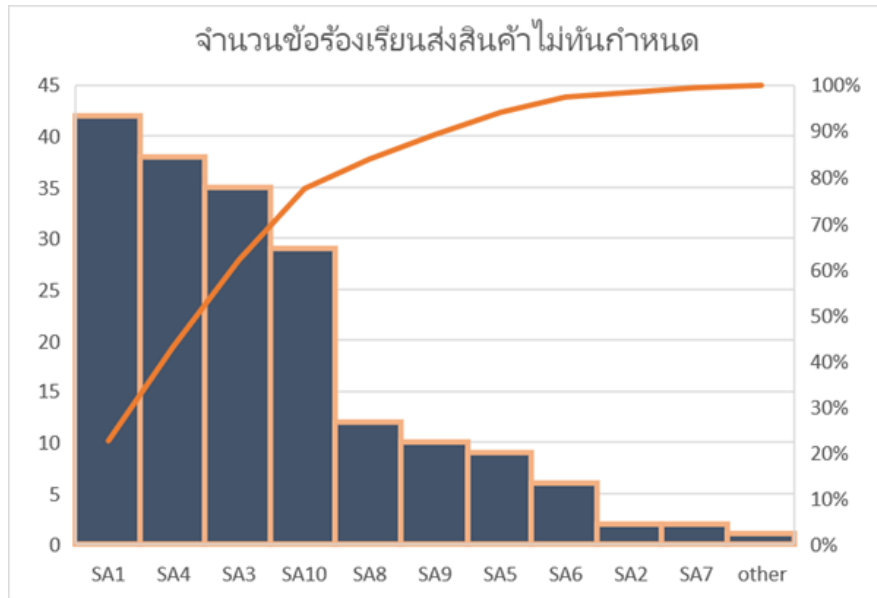
สำหรับธุรกิจหรืออุตสาหกรรมกลุ่มงานซัดเตรียมผิวโลหะนั้นเป็นอุตสาหกรรมที่มีขนาดใหญ่และการแข่งขันในตลาดสูงทำให้มีผลโดยตรงกับเศรษฐกิจที่มีการผันผวน ดังนั้นกระบวนการวางแผนในการดำเนินธุรกิจจะต้องทำการเตรียมความพร้อมเพื่อให้สามารถคาดการณ์เหตุการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตได้ เพื่อให้กระบวนการซื้อขายเป็นไปอย่างราบรื่นและทำได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นไปข้อตกลงที่ได้ทำไว้กับทางลูกค้าซึ่งปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงคือการวางแผนการสั่งซื้อสินค้าเพื่อการเตรียมการจัดส่งลูกค้าได้ทันและถูกต้องตามข้อตกลง

กระบวนการสั่งซื้อสินค้าเพื่อเตรียมการจัดจำหน่ายนั้นเป็นขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการขายที่มีความสำคัญมากโดยกระบวนการนี้จะต้องทำการวางแผนสำหรับสั่งซื้อสินค้าเพื่อส่งแผนการสั่งซื้อให้กับผู้ผลิต เพื่อให้ผู้ผลิตสามารถผลิตสินค้าและส่งมอบได้ถูกต้องตามจำนวนและเวลาที่ต้องการ เพื่อให้ไม่เกิดปัญหาสำหรับการจัดจำหน่ายของบริษัทและไม่ก่อให้เกิดปัญหาในการจัดเก็บสินค้าที่มากเกินไปอันอาจจะมีโอกาสที่จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บดูแลวัตถุดิบที่มากขึ้นได้

สำหรับบริษัทที่ได้ทำการศึกษา เป็นบริษัทที่จัดจำหน่ายเครื่องจักรพ่นซัดเตรียมผิวโลหะ รวมถึงวัสดุซัดผิวโลหะครบวงจรซึ่งประสบปัญหาในการวางแผนสั่งซื้อวัตถุดิบ เนื่องมาจากผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจของบริษัทลูกค้า ความผันผวนทางเศรษฐกิจจึงทำให้การสั่งซื้อของลูกค้ามีความผันผวนตามไปด้วย ซึ่งผลกระทบต่อปริมาณสินค้าคงคลังที่ต้องดำเนินการจัดเก็บหรือสินค้าบางประเภทเกิดความล่าช้าไม่ทันต่อเวลาที่ได้ตกลงไว้กับทางลูกค้า ดังนั้นในการที่จะแก้ปัญหาในครั้งนี้จึงจำเป็นต้องทำการศึกษาวิจัยที่จะหาทฤษฎีทางด้านการพยากรณ์ทางสถิติที่เหมาะสมที่สุดสำหรับสภาพการและเหมาะสมกับการใช้งานสินค้าประเภทนั้นๆของทางลูกค้า เพื่อที่จะได้วิธีในการพยากรณ์ที่ได้ผลลัพธ์ใกล้เคียงกับปริมาณที่ต้องการจริงที่สุด เพื่อที่จะสามารถช่วยลดปัญหาในการสั่งซื้อสินค้า โดยหลักการพยากรณ์ที่นำมาศึกษาในงานวิจัยนี้นั้นจะเป็นการนำข้อมูลการสั่งซื้อในอดีตมาทำการวิเคราะห์เพื่อใช้กับการพยากรณ์หาความต้องการของสินค้าที่จะมีคำสั่งซื้อในอนาคต

ในการทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะเป็นการนำเอาทฤษฎีและหลักการทางด้านการพยากรณ์ทางสถิติมาสนับสนุนเพื่อหาปริมาณการสั่งซื้อสินค้าที่พอดีกับความต้องการของลูกค้า และเพื่อใช้ในการตัดสินใจวางแผนสั่งซื้อวัตถุดิบและเป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงและขยายผลในกระบวนการสั่งซื้อวัตถุดิบของบริษัทต่อไป

สำหรับสินค้าที่ได้ดำเนินการศึกษาในครั้งนี้ได้นั้นได้มาจากการค้นคว้าศึกษาปัญหาภายในบริษัทพบว่าจากการรวบรวมข้อร้องเรียนจากลูกค้าและนำมาวิเคราะห์ต่อด้วยแผนภูมิพาร์โรว์พบว่าสินค้าจำนวนทั้งสิ้น 4 รายการที่เป็นปัญหาหลักของบริษัท คือ CaCO_3 , Stainless steel cut wire , Steel grit และ Steel shot ดังแสดงในรูปที่ 1.1

รูปที่ 1.1 กราฟพาร์โรว์แสดงจำนวนข้อร้องเรียนของลูกค้า

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อค้นหาวิธีการพยากรณ์ยอดสั่งซื้อวัตถุดิบในการผลิตสินค้าที่เหมาะสม

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาและพยากรณ์ยอดสั่งซื้อสินค้าจำนวน 4 ชนิด ด้วยวิธีอนุกรมเวลาโดยใช้การพยากรณ์แบบ 1. เทคนิคค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่อย่างง่าย 2. วิธีการปรับเรียบแบบเอ็กโปเนนเชียลซ้ำหนึ่งครั้งเดียว 3. วิธีการปรับเรียบแบบเอ็กโปเนนเชียลซ้ำสองครั้ง และ 4. การพยากรณ์ด้วยเทคนิควิธีการแบบฤดูกาล (Winters' Method) โดยข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์นั้นเป็นข้อมูลรายเดือนจากระบบการสั่งซื้อทำการเก็บข้อมูลของการสั่งซื้อวัสดุชุดผิว จำนวนทั้งสิ้น 29 เดือน โดยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลการสั่งซื้อมาใช้ในการวิจัยทั้งหมดตั้งแต่ พ.ศ 20 – ก.ย 22

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 สามารถหาวิธีในการพยากรณ์ยอดสั่งซื้อที่เหมาะสมสำหรับสินค้าแต่ละประเภท

1.4.2 สามารถนำข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์มาแล้วนั้นนำมาประยุกต์ใช้ในการวางแผนการสั่งซื้อสินค้าได้

1.4.3 เพื่อใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขันให้กับทางบริษัทในการลดต้นทุนการจัดเก็บวัตถุดิบ หรือลดความผิดพลาดในการส่งสินค้าไม่ทันตามข้อตกลงกับทางลูกค้า

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การวางแผนและการควบคุมการผลิต

การดำเนินการวางแผนและการควบคุมการผลิต มีจุดประสงค์เพื่อทำให้เกิดประโยชน์ที่สูงที่สุดจากการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด และเพื่อให้สามารถดำเนินการตอบสนองความต้องการของลูกค้า โดยทรัพยากรนั้นอาจหมายถึงสิ่งต่างๆ ที่สามารถสนับสนุนในกระบวนการผลิต เช่น อุปกรณ์ เครื่องจักร แรงงาน ตลอดจนวัตถุดิบ การตั้งประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดนั้นเพื่อประโยชน์อย่างสูงสุดนั้น เป็นหน้าที่และอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงงาน โดยกระทำผ่านหน้าที่ของฝ่ายวางแผนและควบคุมการผลิต โดยมีหน้าที่เกี่ยวกับการพยากรณ์เพื่อการวางแผนการผลิต

การวิเคราะห์การควบคุมปริมาณสินค้าคงคลัง การควบคุมการปฏิบัติงาน กระบวนการผลิตและเทคนิคของการควบคุมการผลิตนั้นสามารถนำไปใช้งานในด้านอื่นๆ สำหรับงานบริการได้อีกด้วยเช่น การควบคุมสินค้าคงคลังของร้านค้า และเทคนิคของการพยากรณ์ยอดขายที่ช่วยให้เกิดประโยชน์สำหรับการวางแผนการผลิตตามช่วงเวลาต่างๆ การวิเคราะห์หาจำนวนห้องผู้เข้าพักในโรงแรมให้เพียงพอต่อการใช้งาน เป็นต้น ก่อนที่จะทำการผลิตฝ่ายวางแผนและฝ่ายที่ควบคุมการผลิตจะต้องมีแผนการผลิตที่มีความสะดวกในการใช้งานสำหรับผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้มีเวลาพอสำหรับการแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นได้ โดยต้องมีการจัดเก็บสินค้าคงคลังสำหรับฝ่ายขายซึ่งตามปกติแล้วนั้นต้องการที่จะส่งมอบสินค้าให้ลูกค้าให้ได้ปริมาณมากที่สุดและต้องจัดการให้เกิดความล่าช้าในการส่งสินค้าให้น้อยที่สุด ซึ่งจะทำให้ฝ่ายขายจำเป็นจะต้องทำให้มีสินค้าคงคลังไว้จำนวนมาก แต่ทางฝ่ายที่บริหารการเงินนั้นไม่ต้องการเพราะต้นทุนที่ต้องลงทุนจะจมไปกับสินค้าคงคลังในปริมาณมากนั่นเอง ทั้งนี้จะพบว่าฝ่ายวางแผนและฝ่ายที่ดูแลควบคุมการผลิตนั้นต้องใช้ความพยายามเพื่อที่จะหาความสมดุลในความต้องการสำหรับแต่ละฝ่าย จากหน้าที่ในการหาความสมดุลของความต้องการของแต่ละฝ่าย ทำให้เกิดข้อสงสัยว่าภารกิจของฝ่ายวางแผนและฝ่ายที่ดูแลควบคุมการผลิตนั้นควรจะให้มีความสำคัญกับส่วนใดขององค์กรมากที่สุด ซึ่งควรจะขึ้นอยู่กับแนวทางบริหารของผู้บริหารโรงงาน ข้อสงสัยเหล่านี้อาจจะมีได้แนวทางในการตอบซึ่งขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละองค์กร แต่สำหรับความสำคัญของหน้าที่ในการวางแผนและการดูแลควบคุมการผลิต ในบางครั้งบริษัทควรมีหน่วยงานที่เป็นศูนย์กลาง ในการวางแผนและและดูแลควบคุมการผลิต เพื่อให้มีความสมดุลในความต้องการที่ไม่ตรงกัน โดยฝ่ายที่เป็นศูนย์กลางจะต้องมีหน้าที่สำหรับการรับผิดชอบในการพยากรณ์ความต้องการและการวางแผนการผลิตเพื่อให้เป็นไปตามแต่ละฤดูกาล นอกจากนี้ก็อาจจะมีหน้าที่ในการเฝ้าติดตามประเมินผลและรวมทั้งควบคุม การขาย การส่งมอบสินค้า และการจัดซื้อซื้อวัตถุดิบ รวมทั้งหน้าที่ในการกำหนดชั่วโมงในการทำงานและชั่วโมงในการทำงานล่วงเวลาด้วย

2.2 ทฤษฎีการพยากรณ์ (Forecasting)

2.2.1 ความหมายของการพยากรณ์ในการผลิต

การพยากรณ์เป็นคาดการณ์เกี่ยวกับ ความต้องการในตัวสินค้าและบริการของลูกค้า เพื่อให้สามารถกำหนดเป้าหมายในอนาคตข้างหน้าได้ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งนั้น โดยอาศัยข้อมูลในอดีตมาช่วยในการวิเคราะห์ปริมาณความต้องการ เพื่อใช้ในการตัดสินใจใดๆ โดยมีความสำคัญของการพยากรณ์ (อัจฉรา จันทร์ฉาย. 2557) ดังนี้

(1) ด้านการขาย

ใช้สำหรับการคาดการณ์ความต้องการของทางลูกค้าเพื่อที่จะกำหนดปริมาณการขาย หรือสำหรับการนำไปใช้เป็นเป้าหมายของยอดขายของแต่ละสินค้า

(2) ด้านการควบคุมการผลิต

เพื่อใช้สำหรับเป็นตัวแบบการบริหารการจัดการสินค้าคงคลังและการสั่งซื้อวัตถุดิบ เพื่อให้มีวัตถุดิบสำหรับการผลิตที่ปริมาณพอดีกับการใช้งาน อีกทั้งยังต้องทำการบริหารปริมาณสินค้าให้มีเพียงพอสำหรับการขายโดยต้องนำต้นทุนในการจัดเก็บสินค้าคงคลังให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมมาคำนึงถึงด้วย

(3) ด้านการเงินและการบัญชี

เพื่อใช้สำหรับเป็นข้อมูลในการจัดสร้างงบประมาณหรือประมาณการด้านตัวเงิน

(4) ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์

เพื่อใช้สำหรับจัดสรรจำนวนของพนักงานให้เพียงพอกับการผลิตที่ได้ดำเนินการพยากรณ์ไว้นั้นอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงเวลา

2.2.2 วัตถุประสงค์ในการพยากรณ์

(1) เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจสำหรับการผลิต การวางแผนการขายและวางแผนปัจจัยสำหรับการผลิต

(2) เพื่อใช้ข้อมูลในอดีตสำหรับการคาดการณ์ความต้องการในการวางแผนการผลิต

2.2.3 ประโยชน์ของการพยากรณ์

(1) ช่วยเป็นตัวกำหนดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในปัจจุบัน

(2) ทำให้หน่วยงานสามารถจัดหาทรัพยากรอื่นๆ มาเพิ่ม

(3) ใช้ในงานการวางแผนสร้างแผนการใช้งบประมาณ

(4) นำมาใช้ในการวางแผนปรับปรุงช่องทางการการขาย

(5) ช่วยในการวางแผนส่งเสริมการขาย

(6) สนับสนุนส่วนแบ่งการตลาดให้มียั่งยืนและใช้เป็นเครื่องมือในการตั้งเป้าหมายในการดำเนิน

กิจกรรม

(7) เพิ่มการประสานงานในการบริหารของฝ่ายต่างๆ

2.3 ประเภทของเทคนิคการพยากรณ์

2.3.1 เทคนิคการพยากรณ์เชิงคุณภาพ (Qualitative Forecasting Techniques) เป็นการพยากรณ์ที่อาศัยข้อมูลและวิธีการเชิงคุณภาพ ที่ไม่มีข้อมูลในอดีตหรือมีข้อมูลไม่เพียงพอสำหรับจะนำมาใช้สร้างตัวแบบการพยากรณ์ ซึ่งเป็นการใช้ข้อมูลในอดีตเพื่อนำมาพยากรณ์

2.3.2 เทคนิคการพยากรณ์เชิงปริมาณ (Quantitative Forecasting Techniques) เป็นเทคนิคพยากรณ์โดยอาศัยชุดข้อมูลและค่าตัวเลขจากอดีต เช่น กำลังการผลิต ยอดการขายและจำนวนในการสั่งซื้อ เพื่อที่จะนำมาสร้างเป็นตัวแบบในการพยากรณ์ในอนาคต โดยการพยากรณ์ทางเทคนิคเชิงปริมาณ มีจำนวน 2 กลุ่ม คือ 1. เทคนิคการพยากรณ์แบบอนุกรมเวลา ได้แก่ เทคนิคการหาค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่แบบต่างๆ และเทคนิคแบบกลุ่มปรับเรียบ (Smoothing Techniques) (อัจฉรา จันทร์ฉาย. 2557)

2.4 เกณฑ์ในการคัดเลือกเทคนิคการพยากรณ์

เทคนิคการพยากรณ์มีให้เลือกใช้หลายวิธีซึ่งการตัดสินใจจะเลือกเทคนิคที่ใช้ในการพยากรณ์ทางธุรกิจ (อัจฉรา จันทร์ฉาย. 2557) มีดังนี้

2.4.1 ระยะเวลาในการพยากรณ์สามารถแบ่งได้เป็น 4 ระยะดังนี้

(1) การพยากรณ์ระยะเวลาสั้นมาก (I = Immediate term Forecasting) โดยปกติจะสั้นกว่า 1 เดือนเช่นการพยากรณ์ยอดขายเป็นรายวันใน 1 เดือน หรือพยากรณ์ กระแสเงินสดเป็นรายสัปดาห์

(2) การพยากรณ์ระยะเวลาสั้น (S = Short Term Forecasting) เป็นการพยากรณ์ระยะสั้นปกติจะมีระยะเวลาดำกว่า 1 ปี เช่น พยากรณ์การผลิตรายเดือน หรือรายไตรมาส ภายใน 1 ปีข้างหน้า

(3) การพยากรณ์ระยะปานกลาง (M= Medium Term Forecasting) เป็นการพยากรณ์ในห้วงเวลา 1 ถึง 3 ปีถัดไป

(4) การพยากรณ์ระยะยาว (L = Long Term Forecasting) การพยากรณ์โดยมากกว่า 3 ปีขึ้นไปโดย

2.4.2 ลักษณะของข้อมูล จะแบ่งออกเป็น 4 แบบ ดังนี้ คือ

(1) ข้อมูลที่มีลักษณะสม่ำเสมอในแนวนอน เป็นข้อมูลที่ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลง จะมีค่าอยู่ใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของข้อมูล

(2) ข้อมูลที่ลักษณะเป็นข้อมูลที่ลักษณะขึ้น-ลงตามฤดูกาล เช่น ยอดขายเครื่องทำย៉าอุ่นจะขายดีในฤดูหนาว เป็นต้น

(3) ข้อมูลที่ขึ้นลงตามวัฏจักร(Cyclical Data Pattern)ข้อมูลที่เกิดขึ้นโดยมากจะเป็นรายปีและเก็บเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน ซึ่งจะเห็นลักษณะของข้อมูลขึ้นลงเป็นวงจรวัฏจักร

(4) ข้อมูลที่มีลักษณะเป็นแนวโน้ม(Trend Data Pattern)เป็นข้อมูลที่มีลักษณะเป็นแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างคงที่

2.5 การวัดความแม่นยำในการพยากรณ์

การหาความคลาดเคลื่อนหรือความแม่นยำของเทคนิคการพยากรณ์ คือ ตัวเลขที่ได้มาจากการพยากรณ์นั้นมีความแตกต่างไปจากตัวเลขที่ได้เกิดขึ้นจริงนั้นแตกต่างกันเพียงใด ถ้าค่าที่ได้จากการพยากรณ์นั้นมีการแตกต่างจากค่าที่เกิดขึ้นจริงเพียงเล็กน้อยแสดงว่าการพยากรณ์นั้นสามารถพยากรณ์ได้แม่นยำ ดังนั้นเมื่อทำการลองเปรียบเทียบความแม่นยำของข้อมูลหรือเปรียบเทียบการคลาดเคลื่อนซึ่งได้มาจากค่าความผิดพลาดในการพยากรณ์ ถ้าความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์มีค่าน้อย แสดงว่าเทคนิคการพยากรณ์นั้นมีความแม่นยำ แต่ถ้าค่าความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์มีค่ามาก แสดงว่าเทคนิคในการพยากรณ์นั้นไม่แม่นยำโดยค่าที่เป็นตัวชี้วัด ความแม่นยำ มีดังต่อไปนี้คือ

2.5.1 ค่าเฉลี่ยของความผิดพลาด (Mean Error)

$$Mean Error = \sum \frac{(X_t - F_t)}{n}$$

เป็นเทคนิคที่ใช้วัดความแม่นยำโดยเปรียบเทียบกับค่าที่เกิดขึ้นจริงกับค่าที่ได้พยากรณ์ออกมาแล้ว นำมาหาค่าเฉลี่ยของความผิดพลาดต่อช่วงข้อมูลซึ่งเทคนิคนี้มีข้อบกพร่อง คือถ้าบางค่ามีค่าที่มากกว่าค่าที่พยากรณ์ค่าความแตกต่างจะมีผลลัพท์ออกมาเป็นบวกแต่บางค่าที่มีค่าน้อยกว่าค่าพยากรณ์ของค่าการแตกต่างจะออกมาเป็นลบ ทำให้ผลรวมของค่าความแตกต่างนั้นเมื่อนำมาหักลบกันจะส่งผลต่อค่าของค่าเฉลี่ยส่งผลให้ค่าเฉลี่ยมีค่าต่ำแม้ว่าการพยากรณ์นั้นอาจจะไม่ได้แม่นยำก็ตาม

2.5.2 ค่าเฉลี่ยของความผิดพลาดสัมบูรณ์ (Mean Absolute Deviation, MAD)

$$MAD = \sum \frac{|X_t - F_t|}{n}$$

เป็นเทคนิคที่วัดความแม่นยำหรือความคลาดเคลื่อนโดยเป็นการแก้ข้อบกพร่องของเทคนิคค่าเฉลี่ยของความผิดพลาดโดยการพิจารณาให้สำคัญของค่าความแตกต่างของค่าพยากรณ์กับค่าจริงโดยไม่ได้นำเครื่องหมายมาคำนึงถึง

2.5.3 ค่าเฉลี่ยของความผิดพลาดกำลังสอง (Mean Square Error, MSE)

$$MSE = \sum \frac{(X_t - F_t)^2}{n}$$

เป็นเทคนิคที่ใช้วัดความถูกต้องของข้อมูลหรือความคลาดเคลื่อนโดยแก้ข้อบกพร่องของเทคนิคค่าเฉลี่ยของความผิดพลาดโดยการพิจารณาค่าความแตกต่างกันของค่าพยากรณ์กับค่าจริงโดยวิธีการกำลังสอง

2.5.4 ร้อยละของความผิดพลาดเฉลี่ย (Mean Percentage Error, MPE)

$$MPE = \sum \frac{(X_t - F_t)}{X_t} \times 100$$

เป็นเทคนิคที่วัดความแม่นยำหรือความคลาดเคลื่อนโดยวัดจากความผิดพลาดเทียบเป็นร้อยละ

2.5.5 ค่าเฉลี่ยของร้อยละความผิดพลาดสัมบูรณ์ (Mean Absolute Percentage Error : MAPE)

$$MAPE = \left(\frac{100}{n}\right) \sum abs\left(\frac{X_t - F_t}{X_t}\right)$$

เป็นเทคนิคที่วัดความแม่นยำหรือความคลาดเคลื่อนโดยจะทำการคำนวณเป็นร้อยละของความคลาดเคลื่อนจากการพยากรณ์โดยไม่ได้คำนึงถึงเครื่องหมาย ค่าที่มีค่าต่ำนั้นแสดงว่าเทคนิคการพยากรณ์นั้นจะมีความแม่นยำที่สูง เช่น ถ้าได้ค่าของ MAPE = 10 % แสดงว่าเทคนิคที่เลือกมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการพยากรณ์เฉลี่ยร้อยละ 10

2.6 การพยากรณ์เทคนิคเชิงปริมาณ

เทคนิคการพยากรณ์เชิงปริมาณนั้นเป็นเทคนิคที่จะต้องใช้อ้างอิงข้อมูลจากอดีตมาทำการสร้างตัวแบบทางสมการของคณิตศาสตร์ ดังนั้น ความถูกต้องในเทคนิคการพยากรณ์นี้จะขึ้นอยู่กับความถูกต้องในชุดข้อมูลที่มีรวมถึงวิธีการในการที่จะได้มาซึ่งตัวแบบของสมการทางคณิตศาสตร์ โดยขั้นตอนในองการพยากรณ์ มีดังต่อไปนี้

2.6.1 เทคนิคค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่อย่างง่าย (Moving Average)

เทคนิคนี้เป็นการนำเอาข้อมูลในอดีตมาทำการถ่วงน้ำหนักเท่าๆ กัน เพื่อการพยากรณ์ สำหรับอนาคต ซึ่งเหมาะสมกับประเภทข้อมูลที่มีลักษณะคงที่ไม่ค่อยมีความเปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วง โดยใช้สูตรการคำนวณดังนี้

$$F_{t+1} = \frac{X_t + X_{t+1} + \dots + X_{t-n+1}}{n}$$

โดย F_t = ค่าพยากรณ์ในช่วงที่ t

X_t = ข้อมูลในช่วงที่ t

n = จำนวนชุดข้อมูลที่มาทำการหาค่าเฉลี่ย

2.6.2 วิธีการปรับเรียบแบบเอกโปเนนเชียลซ้ำหนึ่งครั้ง (Single Exponential Smoothing)

เป็นการหาค่าเฉลี่ยที่ถ่วงน้ำหนักด้วย α ที่มีการเน้นกับข้อมูลเวลาล่าสุดมากที่สุดและข้อมูลที่เวลาห่างออกไปนั้นลดลงในลักษณะแบบเอกโปเนนเชียล วิธีการหรือเทคนิคนี้เหมาะสำหรับชุดข้อมูลที่มีรูปแบบการเคลื่อนไหวอยู่ในระดับที่ราบเรียบ (Horizontal Data) และมีความเหมาะสมในการพยากรณ์ในช่วงระยะสั้นๆ โดยใช้สูตรการพยากรณ์ดังนี้

$$\text{จาก } F_{t+1} = F_t + \alpha(X_t - F_t)$$

$$\text{หรือ } F_{t+1} = \alpha F_t + (1 - \alpha)F_t$$

โดยได้มาจาก

$$F_{t+1} = \alpha X_t + \alpha(1 - \alpha)X_{t-1} + \alpha(1 - \alpha)2X_{t-2} + \dots + (1 - \alpha)nF_{t-n+1}$$

โดย $0 \leq \alpha \leq 1$

โดย F_t = ค่าพยากรณ์ในช่วงที่ t

$$X_t = \text{ข้อมูลในช่วงที่ } t$$

$$\text{ดังนั้น } X_t - F_t = \text{ค่าความผิดพลาดของการพยากรณ์}$$

ข้อดีของวิธี Exponential มีดังนี้

- 1) ข้อมูลที่จำเป็นนั้นต้องทำการเก็บเพื่อนำมาใช้สำหรับการพยากรณ์มีเพียง 1 ช่วง
- 2) น้ำหนักที่ให้ความสำคัญของข้อมูลในอดีตต่างกัน ข้อมูลที่ห่างจากปัจจุบันมากจะมีการให้น้ำหนักต่ำกว่าข้อมูลที่ใกล้กับข้อมูลในปัจจุบัน

โดยที่ค่า α มีค่าตั้งแต่ 0 จนถึง 1 ซึ่งมีค่า α ที่แตกต่างกันนั้นจะส่งผลให้น้ำหนักในการถ่วงของข้อมูลในอดีตนั้นแตกต่างกัน

โดยที่ค่า α มีค่าตั้งแต่ 0 จนถึง 1 ซึ่งมีค่า α ที่แตกต่างกันนั้นจะส่งผลให้น้ำหนักในการถ่วงของข้อมูลในอดีตนั้นแตกต่างกัน

2.6.3 วิธีการปรับเรียบแบบเอกโปแนนเชียลซ้ำสองครั้ง (Double Exponential Smoothing Method)

คือเทคนิคสำหรับการพยากรณ์ที่เหมาะสมกับชุดข้อมูลที่รูปแบบ แบบลักษณะมีแนวโน้มอย่างแบบมีทิศทางชัดเจนแต่ไม่เป็นแบบฤดูกาล การพยากรณ์โดยเทคนิคการปรับเรียบแบบเอกโปแนนเชียลซ้ำสองครั้งนั้นจะช่วยปรับค่าของการพยากรณ์ให้มีทิศทางขึ้นหรือลง เป็นไปตามแนวของทิศทาง โดยเทคนิคการพยากรณ์นี้จะมีการเพิ่มค่าคงที่สำหรับแนวโน้มเข้าไปอยู่ในสมการ ซึ่งค่าคงที่สำหรับแนวโน้มนี้ เรียกว่าค่า β โดยที่ค่า β จะอยู่ในช่วงระหว่าง 0 ถึง 1 ($0 < \beta < 1$)

จาก สมการของการประมาณระดับ

$$S_t = \alpha X_t + (1 - \alpha)(S_{t-1} + b_t)$$

สมการของการประมาณแนวโน้ม

$$b_t = \beta(S_t - S_{t-1}) + (1 - \beta)b_{t-1}$$

โดยสมการของการพยากรณ์แบบวิธีปรับเรียบแบบเอกโปแนนเชียลซ้ำสองครั้ง คือ

$$F_{t+m} = a_t + b_t(m)$$

$$\text{โดยที่ } F_{t+m} = \text{ค่าพยากรณ์ที่ล่าดับเวลาถัดไป}$$

$$S_t = \text{ค่าการประมาณสำหรับระดับ}$$

$$\alpha = \text{ค่าคงที่สำหรับการปรับเรียบ } (0 < \alpha < 1)$$

$$X_t = \text{ค่าสังเกตที่เวลา } t$$

$$\beta = \text{ค่าคงที่สำหรับแนวโน้ม } (0 < \beta < 1)$$

$$b_t = \text{ค่าการประมาณแนวโน้ม } t$$

$$m = \text{ช่วงเวลาการพยากรณ์ในอนาคต}$$

2.6.4 การพยากรณ์ด้วยเทคนิคการพยากรณ์แบบวิธีการแบบฤดูกาล

เทคนิคการพยากรณ์ที่เหมาะสมสำหรับชุดข้อมูลที่มีรูปแบบเป็นแนวโน้มที่มีทิศทางและเป็นฤดูกาล การพยากรณ์โดยวิธีวินเตอร์จะสามารถให้ค่าพยากรณ์ที่ดีเหมือนกับการปรับเรียบเอกโปแนนเชียลซ้ำสองครั้ง แต่จะมีข้อได้เปรียบที่ดีกว่า คือ สามารถใช้พยากรณ์กับชุดข้อมูลที่เป็นแบบฤดูกาล แบบมีทิศทางและสามารถใช้ได้ทั้งสองแบบและพบว่าประสิทธิภาพของการพยากรณ์แบบจุดของตัวแบบการถดถอยแบบพีชชี โดยใช้ตัว

แบบ FSARIMA และแสดงให้เห็นได้ว่าทั้งสองวิธีมีประสิทธิภาพไม่แตกต่างกันตามเกณฑ์ MSE และยังเป็นเทคนิคการพยากรณ์ที่จะมีประสิทธิภาพมากที่สุดอีกด้วย ตามเกณฑ์ความแม่นยำของ MAPE คือ การพยากรณ์ด้วยเทคนิคการพยากรณ์ แบบฤดูกาล แบบวินเตอร์

การพยากรณ์ด้วยวิธีการวินเตอร์จะต้องใช้ชุดข้อมูลเป็นจำนวนอย่างน้อย 2 ฤดูกาลและจะรูปแบบที่ประกอบด้วย 3 ส่วนนั่นคือ ส่วนที่การปรับเรียบ (S_t) , ส่วนที่เป็นแนวโน้ม (b_t) , และ ส่วนที่เป็นฤดูกาล (l_t) จะสังเกตเห็นได้ว่าจุดประสงค์สำหรับการพยากรณ์แบบวินเตอร์นั้นจะเหมือนกับการปรับเรียบเอ็กโปเนนเชียลซ้ำสองครั้ง แต่จะเพิ่มการพิจารณาถึง พารามิเตอร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับการเป็นฤดูกาลรวมอยู่ด้วย เป็นเทคนิคการพยากรณ์ที่เหมาะสมกับข้อมูลที่เป็นแนวโน้มและฤดูกาลโดยจะให้ค่าสำหรับการพยากรณ์ที่ดีเหมือนกับการปรับเรียบเอ็กโปเนนเชียลซ้ำสองครั้ง แต่จะมีข้อที่ได้เปรียบกว่าคือ สามารถใช้ในการพยากรณ์กับข้อมูลที่เป็นแบบฤดูกาล แบบมีทิศทางและสามารถใช้ได้ทั้งสอง

การพยากรณ์ด้วยเทคนิควินเตอร์ต้องมีข้อมูลไม่น้อยกว่า 2 ฤดูกาล และมีรูปแบบที่ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นการปรับเรียบ ส่วนที่เป็นแนวโน้ม และส่วนที่เป็นฤดูกาล โดยจะใช้สมการดังต่อไปนี้

สำหรับส่วนการปรับเรียบ ;
$$S_t = \alpha \frac{X_t}{l_{t-L}} (1 - \alpha)(S_{t-1} + b_t)$$

สำหรับการทำให้เป็นแนวโน้ม ;
$$b_t = \gamma(S_t - S_{t-1}) + (1 - \gamma)b_{t-1}$$

สำหรับทำให้เป็นฤดูกาล ;
$$l_t = \beta \frac{X_t}{S_t} + (1 - \beta)l_{t-l}$$

ดังนั้นสมการพยากรณ์คือ ;
$$F_{t+m} = (S_t + b_t m)l_{t-L+m}$$

โดยที่	L	=	ระยะของช่วงฤดูกาล
	S_t	=	ค่าในการปรับเรียบ
	b_t	=	ค่าในการประมาณแนวโน้ม
	l_t	=	ค่าในการประมาณฤดูกาล
	α	=	ค่าคงที่สำหรับการปรับเรียบ ($0 < \alpha < 1$)
	γ	=	ค่าคงที่สำหรับในส่วนของแนวโน้ม ($0 < \gamma < 1$)
	β	=	ค่าคงที่สำหรับในส่วนของฤดูกาล ($0 < \beta < 1$)
	X_t	=	ค่าสังเกตที่เวลา t
	m	=	ช่วงเวลาในการทำการพยากรณ์ในอนาคต

2.7 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศิริพร ตั้งวิบูลย์พาณิชย์ (2548) ได้ทำการศึกษาปัญหาที่พบในโรงงานตัวอย่างคือปัญหาของการผลิตสินค้าที่ไม่สามารถส่งมอบให้ลูกค้าได้ทันตามกำหนดแต่มีการเพิ่มกำลังการผลิตโดยการให้พนักงานเพิ่มเวลาการทำงานนั้นส่งผลให้ค่าใช้จ่ายของโรงงานเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งต้นเหตุนี้เกิดจากการขาดแคลนวัตถุดิบหลัก

ดังนั้นจึงได้เลือกนำวัตถุดิบที่ส่งผลกระทบต่อสูงสุดมาทำการพยากรณ์เพื่อหาปริมาณความต้องการของวัตถุดิบนั้นๆในอนาคต ด้วยเทคนิควิธีการพยากรณ์แบบฤดูกาลของวินเตอร์ เพื่อค้นหาปริมาณการสั่งซื้อที่ทำให้โรงงานมีต้นทุนที่ต่ำที่สุดและยังมีปริมาณวัตถุดิบคงเหลือในคลังที่จุดสั่งซื้อและปริมาณสินค้าคงคลังที่ปลอดภัยทำให้โรงงานสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยลดระยะเวลาในการรอวัตถุดิบของโรงงานตัวอย่างเป็นร้อยละ 96.21 จากเดิมร้อยละ 92.59 หรือสามารถกล่าวได้ว่าประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.62 และสามารถลดโอกาสที่จะสูญเสียยอดขายลงไปได้เนื่องจากมีการผลิตที่ต่อเนื่องได้ร้อยละ 96.21 ซึ่งยังสามารถลดอัตราดอกเบี้ยของเงินลงทุนที่ใช้ในการสั่งซื้อวัตถุดิบของโรงงานตัวอย่างได้ประมาณ 144,921.6 บาทต่อเดือน

อดิศักดิ์ พูลธรรม (2564) ได้ศึกษาการศึกษาเรื่องการพยากรณ์ความต้องการวัตถุดิบในการผลิตขนมปังบิสกิตศึกษารูปแบบการพยากรณ์ที่มีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุดโดยการหาสาเหตุด้วยการใช้เครื่องมือแผนภูมิพาเรโต เพื่อให้ได้สินค้าที่เกิดปัญหาและเลือกวิธีการที่เหมาะสมโดยมีวิธีการใช้การพยากรณ์ทั้งหมด 4 รูปแบบ คือ ค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่อย่างง่าย วิธีการปรับเรียบแบบเอ็กซ์โปเนนเชียล ค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่แบบถ่วงน้ำหนัก วิธีการหาค่าแบบตรงตัว นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการพยากรณ์หามีค่าความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุดพบว่าผลกระทบจากการพยากรณ์คือการถือครองสินค้ามากเกินไปข้อกำหนดของนโยบายบริษัทจำนวน 4 รายการจากทั้งสิ้น 20 รายการคิดเป็นร้อยละ 30 ของวัตถุดิบทั้งหมด การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้รูปแบบการพยากรณ์ ทั้ง 4 รูปแบบมาแก้ ไขปัญหาโดยพบว่าวิธีการปรับเรียบเอ็กซ์โปเนนเชียล 2 ชนิดสินค้า ได้แก่ 1) SAMI01 2) SAMI04 วิธีการค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่แบบถ่วงน้ำหนัก 1 ชนิดสินค้า ได้แก่ SAMI02 และ รูปแบบการพยากรณ์โดยวิธีการนาอ็ฟ 1 ชนิดสินค้า ได้แก่ SAMI03 ให้ค่าความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด โดยพิจารณาจากค่าพยากรณ์ที่มีค่าความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด สามารถลดปริมาณสินค้าคงคลัง 3,864.28 ถัง คิดเป็นร้อยละ 33

เรวัฒน์ ไทยทอง (2564) ได้ศึกษาการศึกษาเรื่องการพยากรณ์การตัดเย็บเสื้อผ้าและกางเกงบริษัท อามะสการ์เมนต์ จำกัด เกิดปัญหาการส่งมอบสินค้าล่าช้ากว่ากำหนดส่งผลด้านลบต่อภาพลักษณ์ที่ดีของบริษัทฯ อันจะทำให้ขาดความน่าเชื่อถือต่อการประกอบกิจการในระยะยาว จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและพยากรณ์ยอดขายผลิตภัณฑ์ 5 ชนิดของบริษัทอามะสการ์เมนต์ จำกัด ประกอบด้วย เสื้อยืด เสื้อโปโล เสื้อเชิ้ต กางเกงขาสั้นและกางเกงขายาวด้วยวิธีอนุกรมเวลาโดยใช้การพยากรณ์แบบ Seasonal Forecast Trend Forecast และ Trend Forecast x Seasonal Factor ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นข้อมูลรายเดือนของยอดขายผลิตภัณฑ์ทั้งหมด 48 เดือนพบว่าผลการวิเคราะห์การพยากรณ์ยอดขายผลิตภัณฑ์ทั้ง 5 ชนิดโดยใช้การหาค่าความคลาดเคลื่อนสัมบูรณ์และพิจารณาจากร้อยละของค่าความคลาดเคลื่อนที่น้อยที่สุด พบว่าการพยากรณ์ด้วยอนุกรมเวลาแบบ Seasonal Forecast ให้ค่าความคลาดเคลื่อนเฉลี่ยต่ำสุดเพียง 7.87% มีค่าความคลาดเคลื่อนน้อยกว่า 20% อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95% อยู่ในเกณฑ์ ที่บริษัทฯ สามารถยอมรับได้ ในขณะที่ การพยากรณ์ด้วยอนุกรมเวลาแบบ Trend Forecast และ Trend Forecast x Seasonal Factor มีค่าความคลาดเคลื่อนมากกว่า 20% อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95% อยู่ในเกณฑ์ ที่บริษัทฯ ไม่สามารถยอมรับได้ อย่างไรก็ตามการประยุกต์

นำ Seasonal Factor มาปรับค่า Trend Forecast ทำให้สามารถพยากรณ์ยอดขายได้แม่นยำมากขึ้น 41 %

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์การวางแผนของการสั่งซื้อสินค้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคตจากทฤษฎีที่ได้ศึกษาในบทที่ 2 ซึ่งในการดำเนินการศึกษาครั้งนี้เป็นการ วิเคราะห์และวางแผนการเรียกเข้าสินค้า โดยได้ทำการใช้ข้อมูลการสั่งซื้อสินค้าที่ผ่านมาในอดีตเพื่อหาตัวแบบที่มีค่าความคาดเคลื่อนที่น้อยที่สุดมาใช้ในการกำหนดระบบการพยากรณ์โดยใช้โปรแกรม MINITAB มาเป็นวิธีที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจเพื่อหาเทคนิคการพยากรณ์ที่เหมาะสม โดยจะมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

3.1 ขั้นตอนในการทำการศึกษา

- 3.1.1 ศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นกับกระบวนการสั่งซื้อสินค้า
- 3.1.2 ค้นคว้าและศึกษางานวิจัยรวมถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- 3.1.3 รวบรวมข้อมูลปริมาณการสั่งซื้อสินค้า
- 3.1.4 วิเคราะห์ข้อมูลและหาเทคนิคการพยากรณ์ที่เหมาะสมกับลักษณะข้อมูล
- 3.1.5 ทดสอบใช้เทคนิคการพยากรณ์และดำเนินการเปรียบกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

สำหรับขั้นตอนการศึกษาเพื่อหาต้นตอและที่มาของปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการสั่งซื้อสินค้านั้น เป็นขั้นตอนของการค้นหาสาเหตุในการเกิดความผิดพลาดของการวางแผนการสั่งซื้อสินค้าในแต่ละเดือน เนื่องจากการคาดการณ์สั่งซื้อจากลูกค้าคลาดเคลื่อน และยังไม่ได้มีการนำข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงในอดีตมาทำการวิเคราะห์ ซึ่งทำให้สินค้าบางประเภทมีปริมาณที่ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการหรือคงเหลือเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดข้อร้องเรียนจากลูกค้าและ ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการต้องกองเก็บสินค้าที่สั่งมาเกินกว่าที่ลูกค้าต้องการ และอาจจะต้องทำลายทิ้งเนื่องจากหมดอายุการใช้งาน

สำหรับขั้นตอนของการดำเนินการการสั่งซื้อสินค้าล่วงหน้าของบริษัท ส่วนใหญ่ใช้ประสบการณ์ของผู้ตัดสินใจเป็นสำคัญ หรืออาศัยการคาดคะเนจากยอดขายในปีที่ผ่านมาเท่านั้นโดยไม่มี การนำข้อมูลจริงที่เกิดขึ้นในอดีตมาทำการวิเคราะห์ ทำให้มีปริมาณของคำสั่งสั่งซื้อในการสั่งซื้อสินค้าคือ การคาดการณ์ปริมาณคำสั่งซื้อของลูกค้า (Forecast) กับปริมาณคำสั่งซื้อจริงแตกต่างกันมากจึงทำให้การสั่งซื้อสินค้าเกิดความไม่แน่นอน

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่นำมาใช้ในการศึกษาในงานวิจัยนี้ ได้แก่ ข้อมูลยอดขายสินค้าที่ทางลูกค้าได้ทำการสั่งซื้อภายในเดือนนั้นๆ ภายในแผนกขายอะไหล่เครื่องฟันซ์ดีวเท่านั้น เพื่อทำการศึกษาเทคนิคการพยากรณ์เชิงปริมาณ โดยใช้เทคนิคอนุกรมเวลา เพื่อหาค่าการพยากรณ์การสั่งซื้อสินค้าเท่านั้น

กลุ่มตัวอย่าง

จากกระบวนการสั่งซื้อเม็ดเหล็กขัดผิวได้ทำการรวบรวมข้อมูลการสั่งซื้อมาใช้ในการวิจัยทั้งหมด ตั้งแต่ พ.ศ 20 – ก.ย 22

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในงานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยได้นำเทคนิคการพยากรณ์เชิงปริมาณ โดยใช้เทคนิคอนุกรมเวลา คือ

3.3.1 เทคนิคค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่อย่างง่าย (Moving Average)

3.3.2 เทคนิคการปรับเรียบแบบเอกโปแนนเชียลซ้ำหนึ่งครั้ง (Single Exponential Smoothing)

3.3.3 เทคนิคการปรับเรียบแบบเอกโปแนนเชียลซ้ำสองครั้ง (Double Exponential Smoothing Method)

3.3.4 เทคนิคการพยากรณ์ด้วยวิธีการแบบฤดูกาล (Winters' Method)

ในขั้นตอนการวัดความแม่นยำในการพยากรณ์ จะใช้เทคนิคการวัดด้วยกัน 3 ชนิดคือ

1) ค่าเฉลี่ยของความผิดพลาดสัมบูรณ์ (Mean Absolute Deviation : MAD)

$$MAD = \sum \frac{|X_t - F_t|}{n}$$

2) ค่าเฉลี่ยของความผิดพลาดกำลังสอง (Mean Square Error : MSE)

$$MSE = \sum \frac{(X_t - F_t)^2}{n}$$

3) ค่าเฉลี่ยของร้อยละความผิดพลาดสัมบูรณ์ (Mean Absolute Percentage Error :MAPE)

$$MAPE = \left(\frac{\sum \frac{|X_t - F_t|}{X_t}}{n} \right) \times 100$$

โดย F_t = ค่าพยากรณ์ในช่วงที่ t

X_t = ข้อมูลจริงในช่วงที่ t

n = จำนวนชุดข้อมูลที่มาทำการหาค่าเฉลี่ย

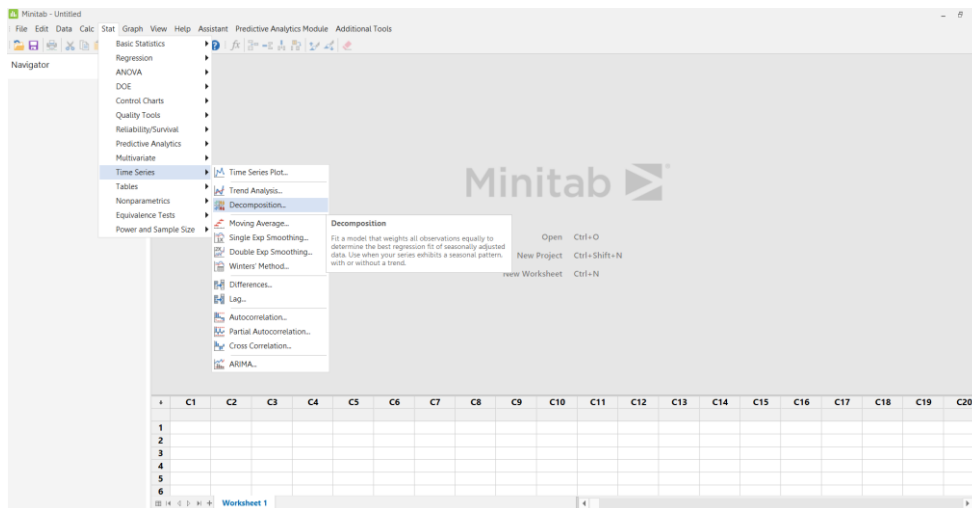
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลที่จะใช้ในการวิเคราะห์โดยวิธีการนำข้อมูลยอดขายผ่านโปรแกรมของทางบริษัท โดยใช้ข้อมูลพ.ศ 20 – ก.ย 22

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

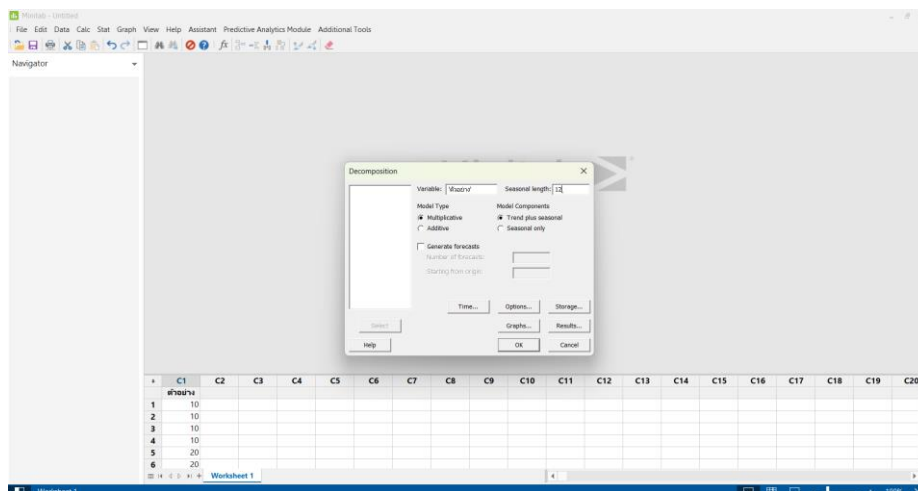
ดำเนินการวิเคราะห์ลักษณะ ทิศทาง แนวโน้มของข้อมูลคำสั่งซื้อโดยการใช้โปรแกรม MINITAB ในการช่วยวิเคราะห์ข้อมูลนั้นโดยใช้การวิเคราะห์แนวโน้มที่ใช้ในการพยากรณ์โดยใช้ Time series decomposition มีขั้นตอนดังนี้

3.5.1 เปิดโปรแกรม MINITAB → เลือกเมนู Stat → Time series → Decomposition

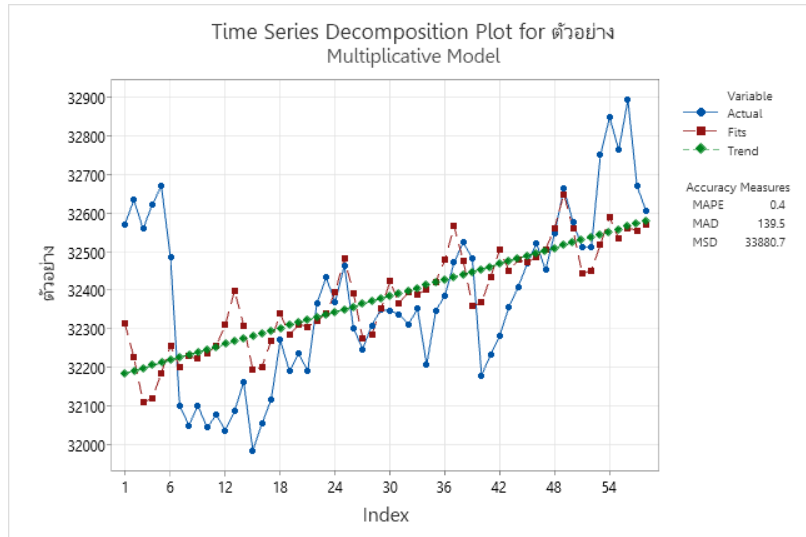
รูปที่ 3.1 การใช้คำสั่ง Decomposition

เมื่อหน้าต่าง Composition แสดงขึ้น ให้เลือกชุดข้อมูลที่ต้องการที่จะทำการวิเคราะห์ในช่อง Variable กรอกช่วงฤดูกาลเท่ากับ 12 ในช่องของ Seasonal length model type คลิกเลือก Multiplicative , Model components คลิกเลือก Trend plus seasonal จากนั้นคลิกเลือก OK

รูปที่ 3.2 การกรอกข้อมูลในหน้าต่าง Composition

เมื่อกรอกข้อมูลต่างๆ ที่ใช้ประกอบการวิเคราะห์ประเมินตัวแบบพยากรณ์แล้วโปรแกรมจะคำนวณและแสดงผลออกมาเป็นรายงานในรูปแบบดังนี้

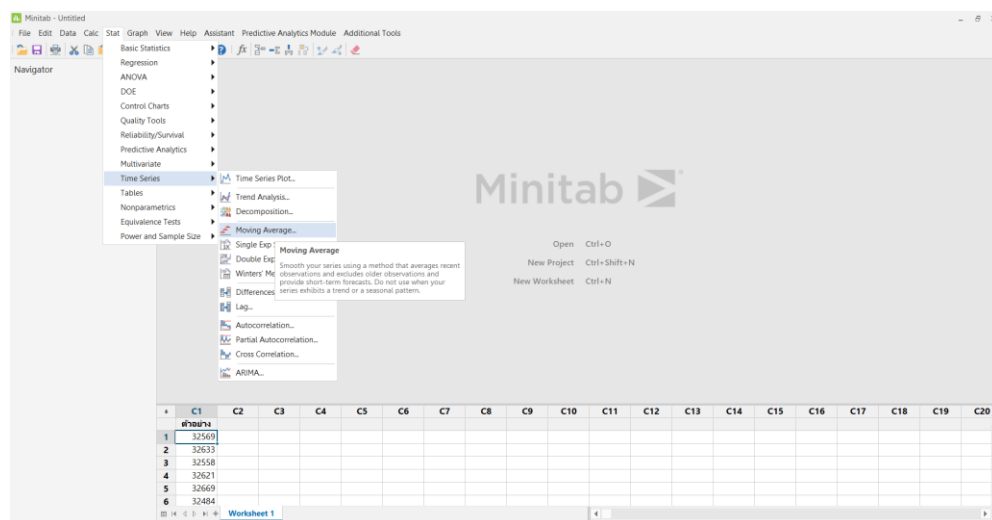

รูปที่ 3.3 ตัวอย่างการแสดงผลกราฟค่า Decomposition

จากรูปที่ 3.3 โปรแกรม Minitab สามารถที่จะแสดงแนวโน้มของค่าพยากรณ์และสามารถที่จะวิเคราะห์หาค่าของความคลาดเคลื่อนได้ 3 ค่า คือ MAPE , MAD และ MSD

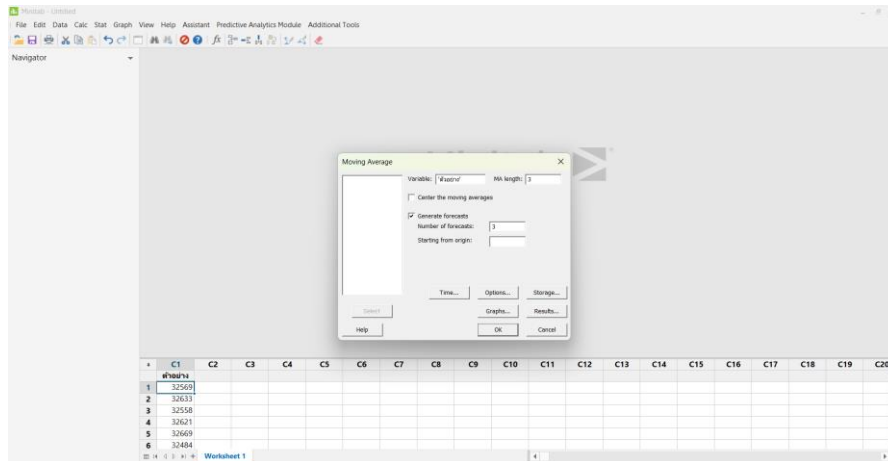
การหาค่าพารามิเตอร์ที่ใช้ในการพยากรณ์แบบเคลื่อนที่ (Moving average) มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. เปิดโปรแกรม MINITAB → เลือกเมนู Stat → Time series → Moving average

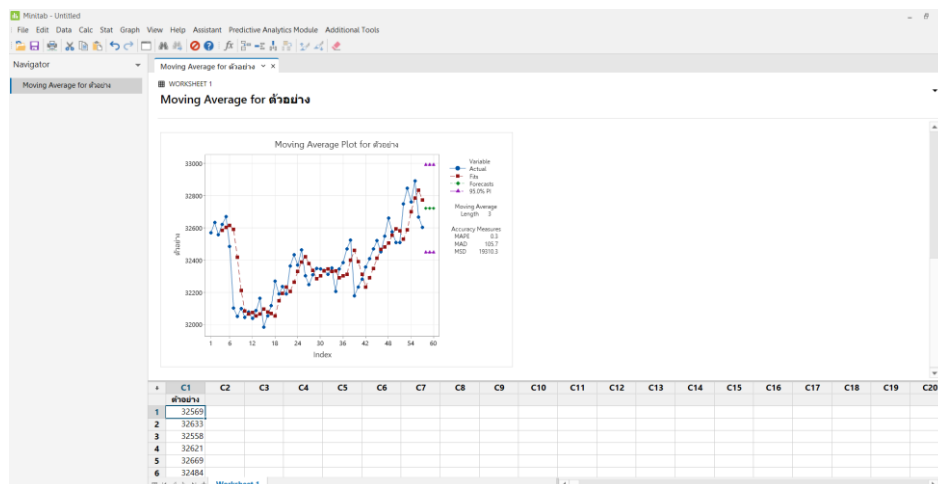
รูปที่ 3.4 การเลือกฟังก์ชัน Moving average

2. เมื่อนำหน้าต่าง Moving average แสดงขึ้น ให้เลือกชุดข้อมูลที่ต้องการที่จะทำการวิเคราะห์ในช่อง Variable กรอกจำนวนชุดข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ในช่องของ MA length (เช่นกำหนดช่วง 3 เดือนก็กำหนดค่าตัวแปรเท่ากับ 3) จากนั้นเลือก OK

รูปที่ 3.5 การใส่ค่าพารามิเตอร์ในฟังก์ชัน Moving average

3. เมื่อกรอกข้อมูลต่างๆ ที่ใช้ประกอบการวิเคราะห์ประเมินตัวแบบพยากรณ์แล้วโปรแกรมคำนวณและแสดงผลออกมาเป็นรายงานในรูปแบบดังนี้

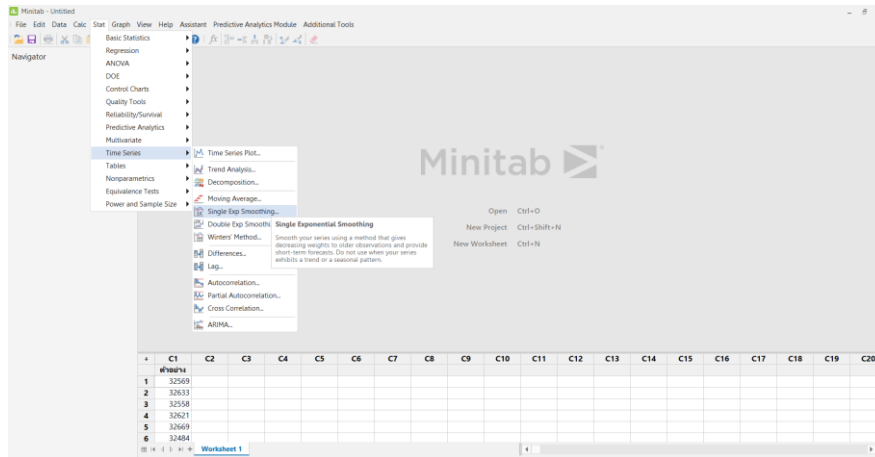

รูปที่ 3.6 การคำนวณและแสดงผลออกมาเป็นรายงาน

จากรูปที่ 3.6 โปรแกรม Minitab สามารถที่จะแสดงแนวโน้มของค่าพยากรณ์และสามารถที่จะวิเคราะห์หาค่าของความคลาดเคลื่อนได้ 3 ค่า คือ MAPE , MAD และ MSD

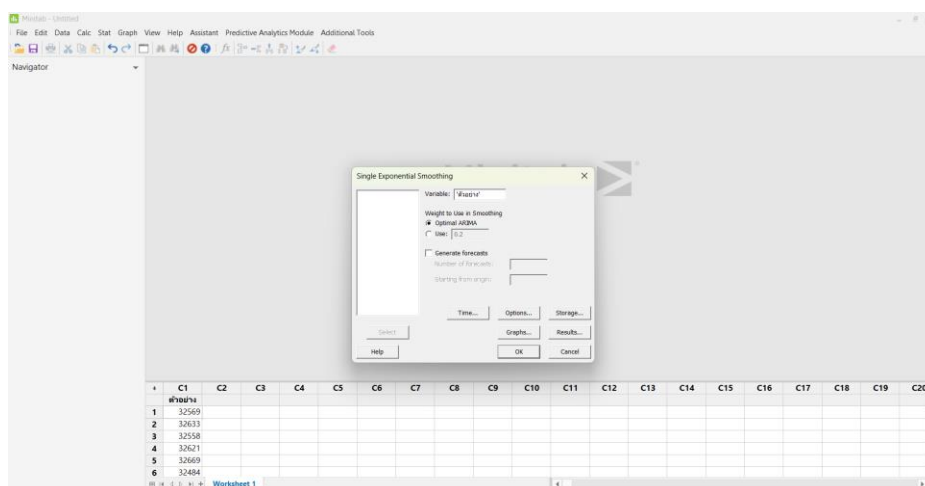
4. การหาพารามิเตอร์เพื่อใช้ในการพยากรณ์แบบเอกโปแนนเชียลซ้ำหนึ่งครั้ง (Single exponential smoothing) มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

a. เปิดโปรแกรม MINITAB → เลือกเมนู Stat → Time series → Single expo smoothing

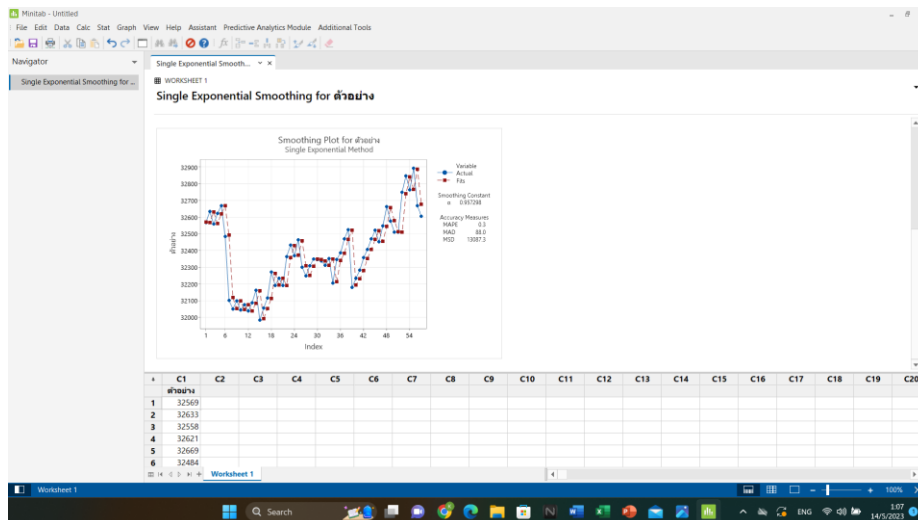
รูปที่ 3.7 การเลือกฟังก์ชัน Single expo smoothing

5. เมื่อนำหน้าต่าง Single exponential smoothing แสดงขึ้น ให้เลือกชุดข้อมูลที่ต้องการที่จะทำการวิเคราะห์ในช่องของ Variable และคลิกช่อง Optimal ARIMA เพื่อให้โปรแกรมหาค่าพารามิเตอร์โดยอัตโนมัติ จากนั้นเลือก OK

รูปที่ 3.8 การใส่ค่าพารามิเตอร์ในฟังก์ชัน Single expo smoothing

6. เมื่อกรอกข้อมูลต่างๆ ที่ใช้ประกอบการวิเคราะห์ประเมินตัวแบบพยากรณ์แล้วโปรแกรมจะคำนวณและแสดงผลออกมาเป็นรายงานในรูปแบบดังนี้

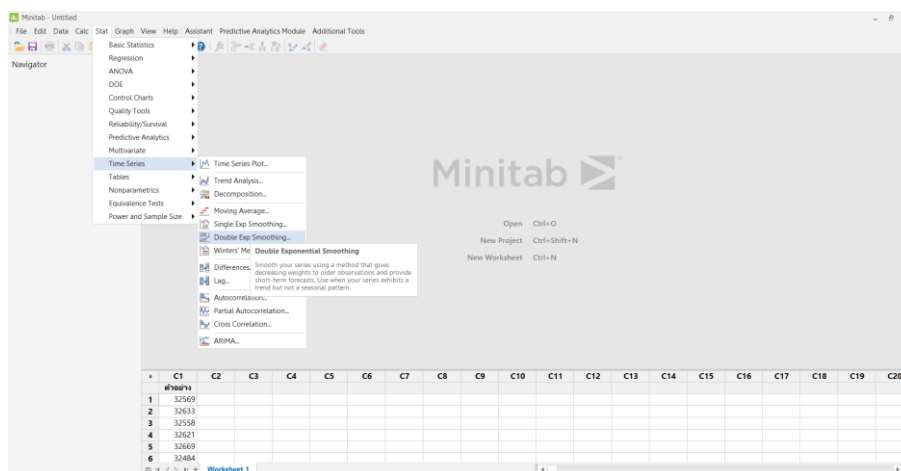

รูปที่ 3.9 การคำนวณและแสดงผลออกมาเป็นรายงาน

จากรูปที่ 3.9 โปรแกรม Minitab สามารถที่จะแสดงแนวโน้มของค่าพยากรณ์และสามารถที่จะวิเคราะห์หาค่าของความคลาดเคลื่อนได้ 3 ค่า คือ MAPE , MAD และ MSD และจะได้ค่าแอลฟาที่มาจากส่วนของการปรับเรียบ (α)

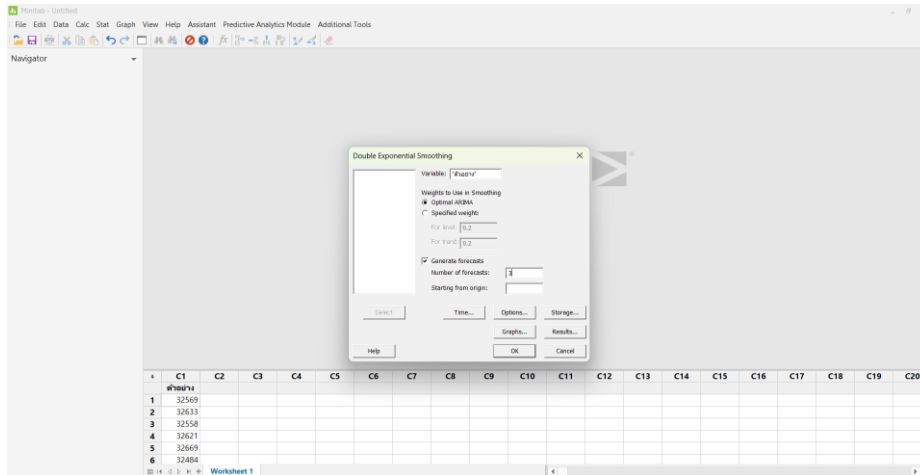
การหาพารามิเตอร์ที่ใช้ในการพยากรณ์แบบเอกโปแนนเชียลซ้ำสองครั้ง (Double exponential smoothing) มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. เปิดโปรแกรม MINITAB → เลือกเมนู Stat → Time series → Double exp smoothing

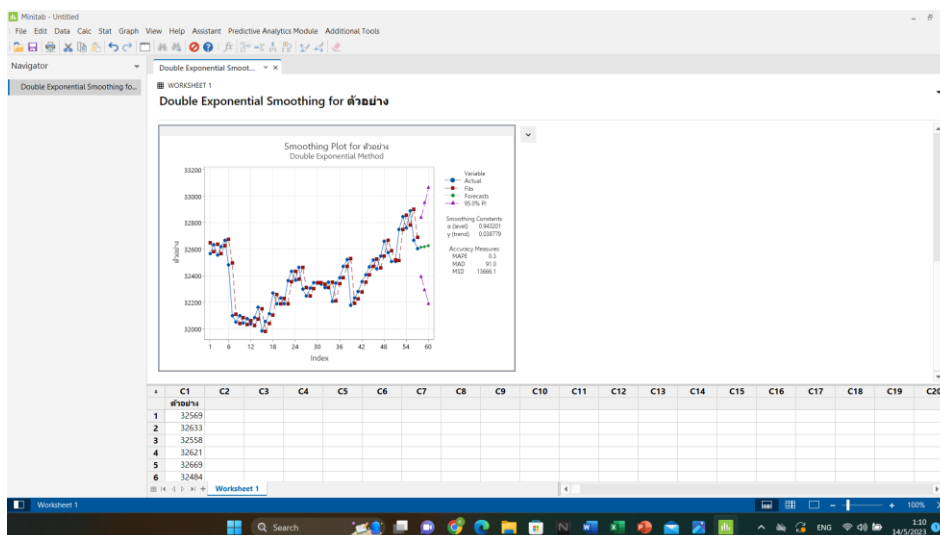
รูปที่ 3.10 การเลือกฟังก์ชัน Double exponential smoothing

2. เมื่อหน้าต่าง Double exp smoothing แสดงขึ้น ให้เลือกชุดข้อมูลที่ต้องการที่จะทำการวิเคราะห์ในช่อง Variable และเลือกช่อง Optimal ARIMA เพื่อให้โปรแกรมหาค่าพารามิเตอร์โดยอัตโนมัติ จากนั้นเลือก OK

รูปที่ 3.11 การใส่ค่าพารามิเตอร์ในฟังก์ชัน Double exponential smoothing

3. เมื่อกรอกข้อมูลต่างๆ ที่ใช้ประกอบการวิเคราะห์ประเมินตัวแบบพยากรณ์แล้วโปรแกรมจะคำนวณและแสดงผลออกมาเป็นรายงานในรูปแบบดังนี้

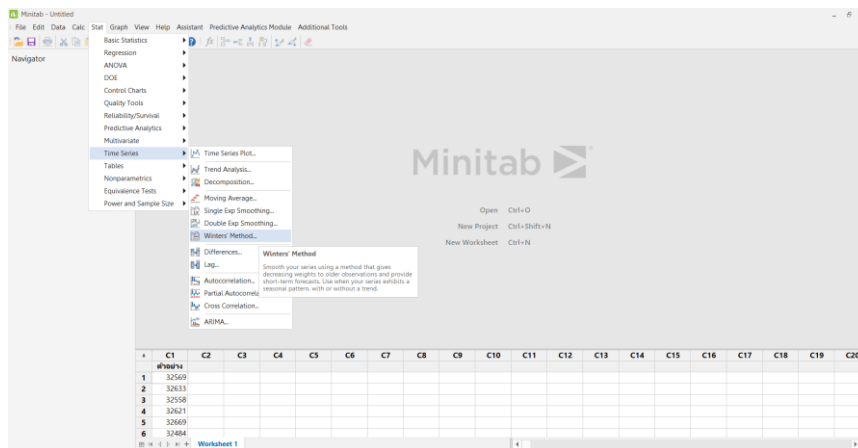

รูปที่ 3.12 การคำนวณและแสดงผลออกมาเป็นรายงาน

จากรูปที่ 3.12 โปรแกรม Minitab สามารถที่จะแสดงแนวโน้มของค่าพยากรณ์และสามารถที่จะวิเคราะห์หาค่าของความคลาดเคลื่อนได้ 3 ค่า คือ MAPE , MAD และ MAD และจะได้ค่าแอลฟาที่มาจากส่วนของการปรับเรียบ (α) กับค่าแกมมาที่มาจากส่วนของแนวโน้ม (γ)

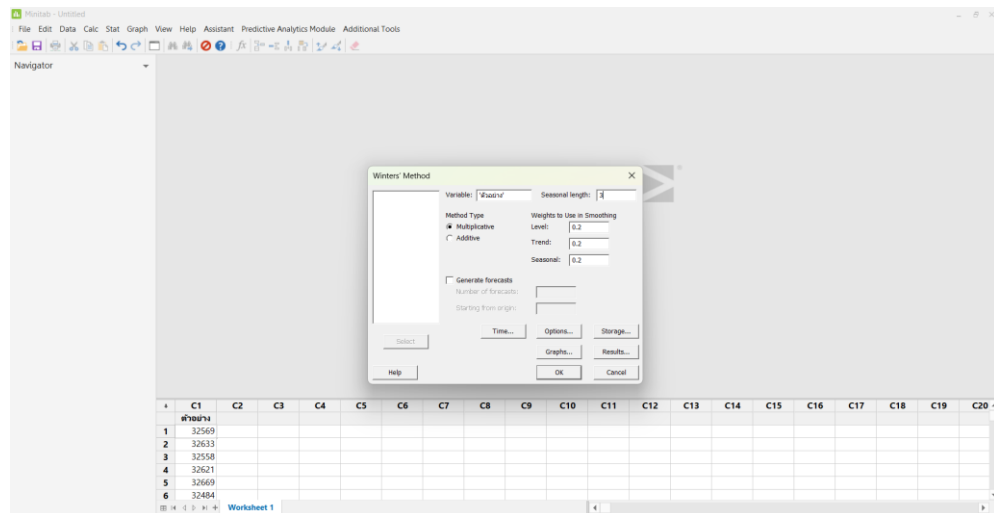
การหาพารามิเตอร์ที่ใช้งานในการใช้เทคนิคการพยากรณ์แบบฤดูกาล (Winter's method) มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. เปิดโปรแกรม MINITAB → เลือกเมนู Stat → Time series → Winter's method

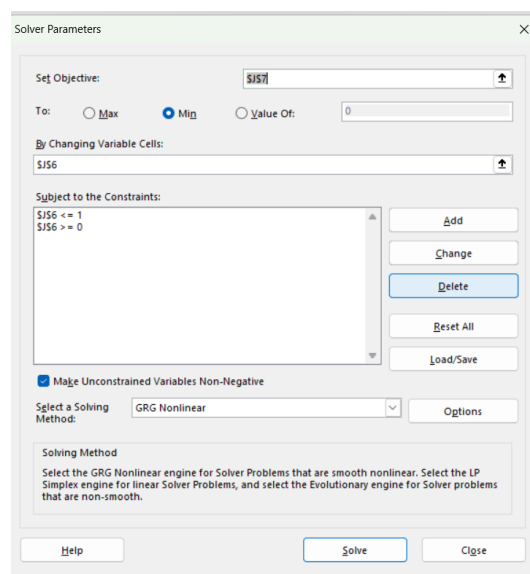
รูปที่ 3.13 การเลือกฟังก์ชัน Winter's method

2. เมื่อเลือกหน้าต่างของวิธี Winter's Method ให้เลือกชุดข้อมูลที่ต้องการ วิเคราะห์ตัวแบบในช่องตัวแปร Variable โดยต้องกรอกช่วงเวลาในวง Seasonal Length เป็น 3 เนื่องจากต้องการวิเคราะห์ข้อมูลในช่วง 3 เดือน ส่วนช่องของ Model Type เลือกที่ช่อง Multiplicative และ Additive สำหรับกรอบของกลุ่มข้อมูล Weights to Use in Smoothing จะเป็น การกำหนดค่า แอลฟา และเบต้า ที่ได้จากการหาพารามิเตอร์ในการวิเคราะห์แบบ Double Exponential Smoothing Method ส่วนค่าแกมมานั้นจะใช้ฟังก์ชัน Excel Solver ของโปรแกรม Excel ในการหาค่าเพื่อใช้เป็นส่วนปรับเรียบ จากนั้นเลือก OK

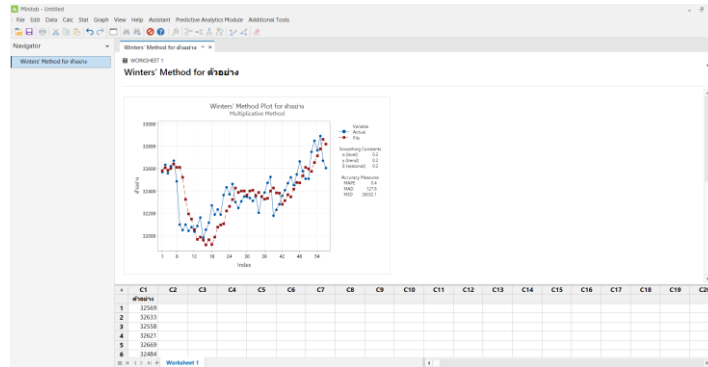
รูปที่ 3.14 หน้าต่างกรอกข้อมูลของวิธี Winter's method

3. ขั้นตอนในคำนวณการหาค่า Seasonal (Gamma) ด้วยฟังก์ชัน Excel solver ของโปรแกรม Excel
 - 3.1 ตั้งค่า Objective โดยให้กำหนดเลือก MAPE ที่มีค่าน้อยที่สุด
 - 3.2 กำหนด Cell ของค่า Gamma ในช่อง By changing variable cell เพื่อกำหนดให้เป็นค่าที่เปลี่ยนแปลงได้
 - 3.3 กำหนดเงื่อนไขในช่อง Subject to the constraints ให้มีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 1
 - 3.4 Solve ให้ให้โปรแกรมคำนวณหาค่า Gamma ที่ทำให้ได้ค่า MAPE ที่น้อยที่สุด

รูปที่ 3.15 หน้าต่างฟังก์ชัน Excel solver

4. เมื่อกรอกข้อมูลต่างๆ ที่ใช้ประกอบการวิเคราะห์ประเมินตัวแบบพยากรณ์แล้วโปรแกรมจะคำนวณและแสดงผลออกมาเป็นรายงานในรูปแบบดังนี้

รูปที่ 3.16 กราฟแสดงค่าจากการวิเคราะห์แบบ Winter's method

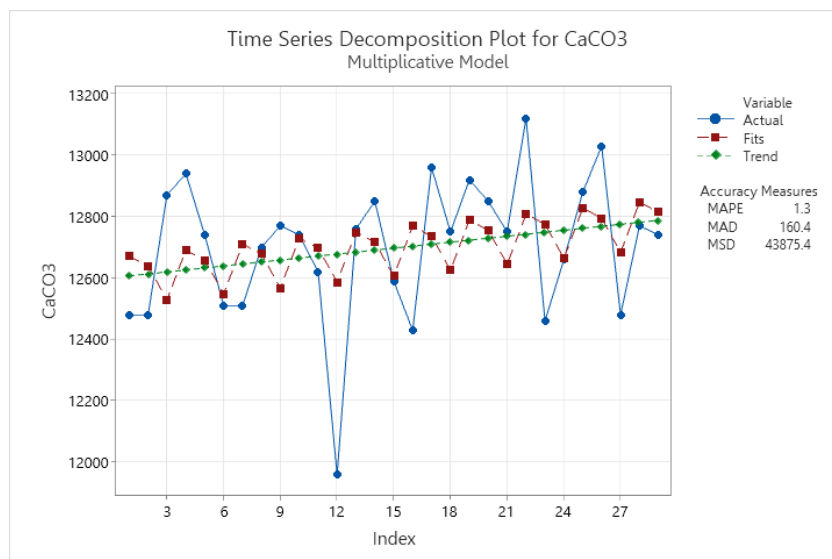
จากรูปที่ 3.16 โปรแกรม Minitab สามารถที่จะแสดงแนวโน้มของค่าพยากรณ์และสามารถที่จะคำนวณหาค่าความคลาดเคลื่อนออกมาได้ 3 ค่า คือ MAPE , MAD , MAD (MSE)

บทที่ 4 ผลการวิจัย

จากการศึกษาโดยใช้ตัวแบบพยากรณ์ในการวิเคราะห์ โดยได้นำผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการศึกษาไปเปรียบเทียบและใช้งานงานจริงกับฝ่ายจัดซื้อ โดยผลการเปรียบเทียบของผลพยากรณ์ ตั้งแต่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2563 – เดือน กันยายน พ.ศ. 2565 จะได้ผลลัพธ์ดังต่อไปนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์และพยากรณ์โดยใช้โปรแกรม Minitab ของวัตถุดิบ CaCO_3

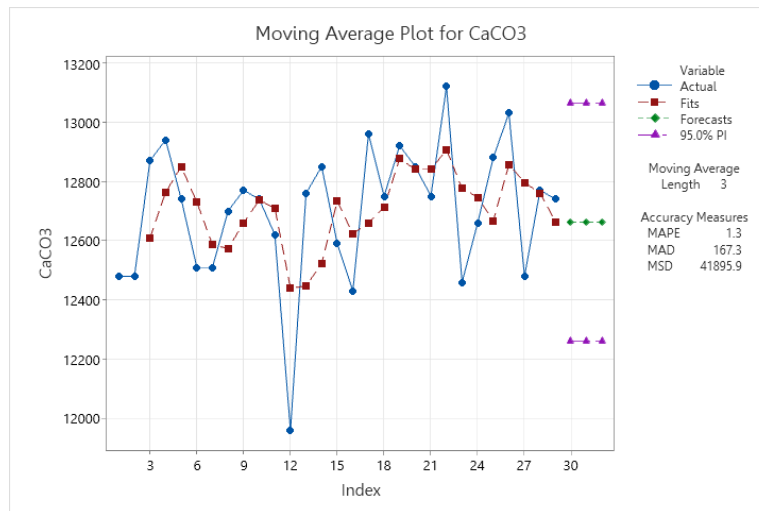
(1) ผลการวิเคราะห์ของ CaCO_3 ด้วยวิธี Decomposition

รูปที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ของ CaCO_3 ด้วยวิธี Decomposition

จากรูปที่ 4.1 เส้นสีน้ำเงินแสดงปริมาณการสั่งซื้อจริง เส้นสีแดงแทนค่าของการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอดีต เส้นสีเขียวแทนค่าของแนวโน้มปริมาณการสั่งซื้อสินค้า จะสังเกตได้ว่าค่าพยากรณ์ของปริมาณการสั่งซื้อสินค้ามีการขึ้นลงในลักษณะไม่เป็นรูปแบบเดิมทุกๆ ปี เส้นแนวโน้ม (เส้นสีเขียว) จะเป็นเส้นตรงมีลักษณะมีแนวโน้มหรือเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยและมีลักษณะไม่เป็นฤดูกาล

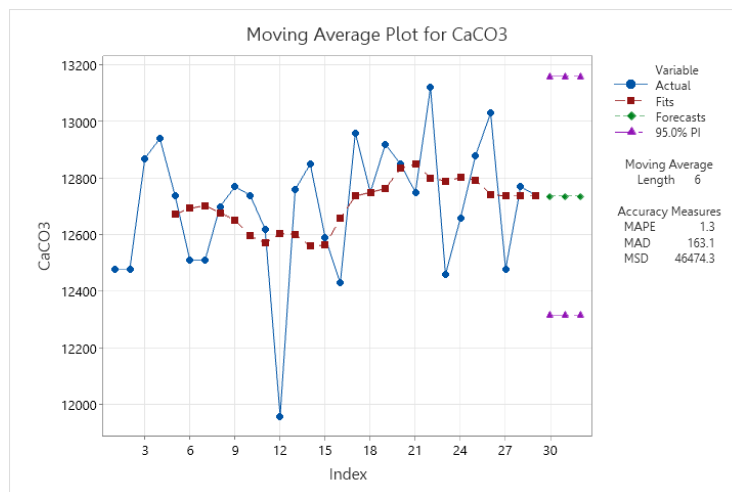
(2) ผลการวิเคราะห์ของ CaCO_3 ด้วยวิธี Moving average แบบ 3 เดือน

รูปที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ของ CaCO_3 ด้วยวิธี Moving average แบบ 3 เดือน

จากรูปที่ 4.2 เส้นสีน้ำเงินแทนค่าสั่งซื้อจริง เส้นสีแดงแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอดีต เส้นสีเขียวแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอนาคต เส้นสีม่วงแทนขอบเขตของค่าพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าทั้งขอบล่างและขอบบน ดังนั้นจากรูปที่ 4.2 จะได้ค่าความคลาดเคลื่อนเมื่อเทียบกับปริมาณคำสั่งซื้อจริงดังนี้ $\text{MAPE} = 1.3$, $\text{MAD} = 167.3$, $\text{MSD} = 41895.9$

(3) ผลการวิเคราะห์ของ CaCO_3 ด้วยวิธี Moving average แบบ 6 เดือน

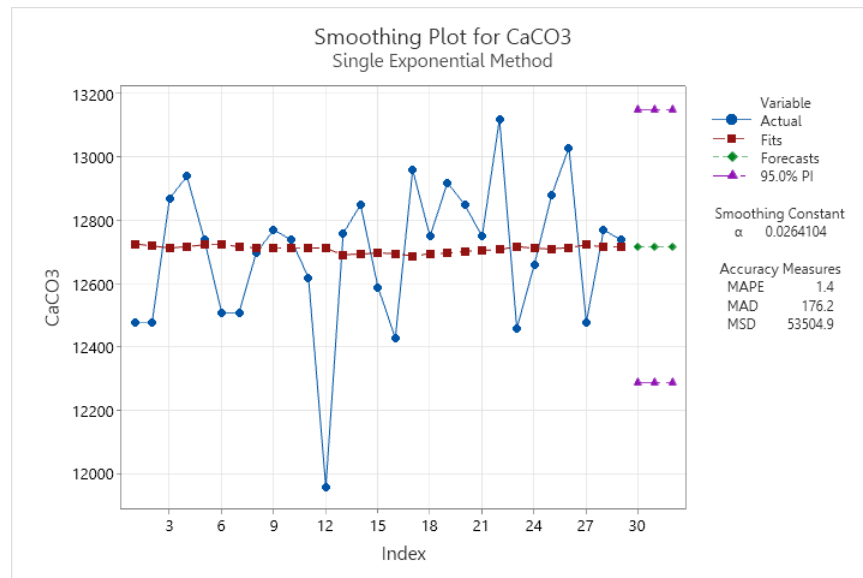

รูปที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ของ CaCO_3 ด้วยวิธี Moving average แบบ 6 เดือน

จากรูปที่ 4.3 เส้นสีน้ำเงินแทนค่าสั่งซื้อจริง เส้นสีแดงแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอดีต เส้นสีเขียวแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอนาคต เส้นสีม่วงแทนขอบเขต

ของค่าพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าทั้งขอบล่างและขอบบน ดังนั้นจากรูปที่ 4.3 จะได้ค่าความคลาดเคลื่อนเมื่อเทียบกับปริมาณคำสั่งซื้อจริงดังนี้ $MAPE = 1.3$, $MAD = 163.1$, $MSD = 446474.3$

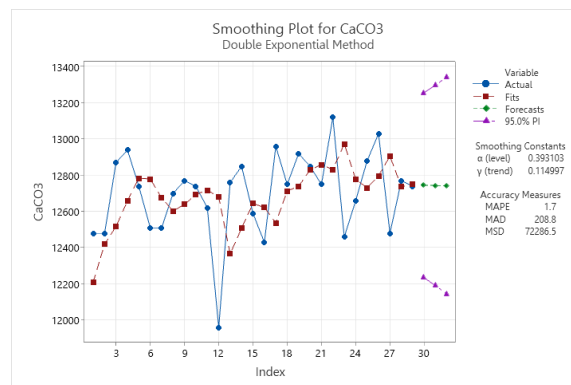
(4) ผลการวิเคราะห์ของ $CaCO_3$ ด้วยวิธี Single exponential smoothing

รูปที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ของ $CaCO_3$ ด้วยวิธี Single exponential smoothing

จากรูปที่ 4.4 เส้นสีน้ำเงินแทนคำสั่งซื้อจริง เส้นสีแดงแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอดีต เส้นสีเขียวแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอนาคต เส้นสีม่วงแทนขอบเขตของค่าพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าทั้งขอบล่างและขอบบน ดังนั้นจากรูปที่ 4.4 จะได้ค่าความคลาดเคลื่อนเมื่อเทียบกับปริมาณคำสั่งซื้อจริงดังนี้ $MAPE = 1.4$, $MAD = 176.2$, $MSD = 53504.9$

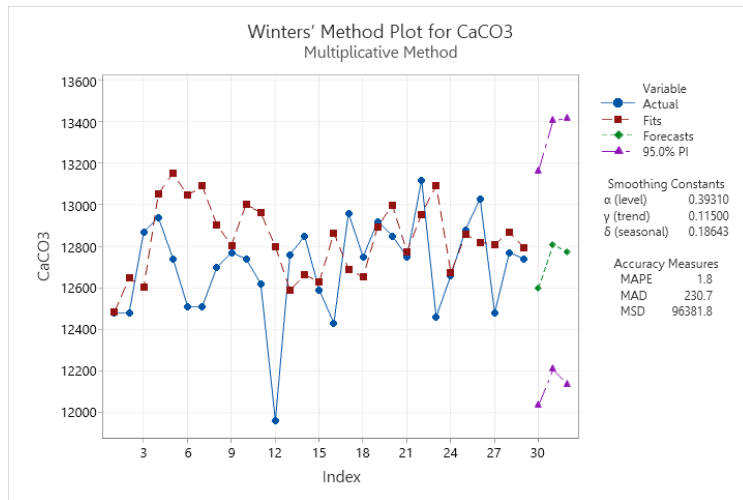
(5) ผลการวิเคราะห์ของ $CaCO_3$ ด้วยวิธี Double exponential smoothing

รูปที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ของ $CaCO_3$ ด้วยวิธี Double exponential smoothing

จากรูปที่ 4.5 เส้นสีน้ำเงินแทนคำสั่งซื้อจริง เส้นสีแดงแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอดีต เส้นสีเขียวแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอนาคต เส้นสีม่วงแทนขอบเขตของค่าพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าทั้งขอบล่างและขอบบน ดังนั้นจากรูปที่ 4.5 จะได้ค่าความคลาดเคลื่อนเมื่อเทียบกับปริมาณคำสั่งซื้อจริงดังนี้ $MAPE = 1.7$, $MAD = 208.8$, $MSD = 72286.5$

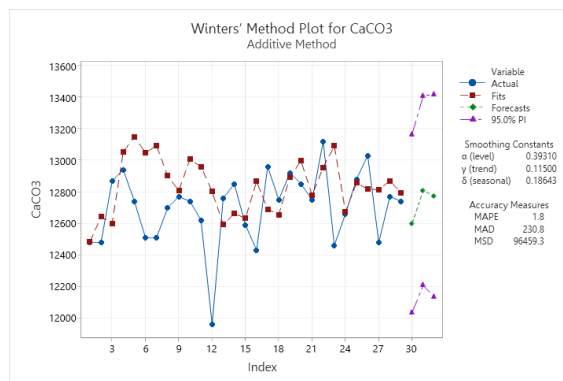
(6) ผลการวิเคราะห์ของ $CaCO_3$ ด้วยวิธี Winters' Method แบบ Multiplicative

รูปที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ของ $CaCO_3$ ด้วยวิธี Winters' Method แบบ Multiplicative

จากรูปที่ 4.6 เส้นสีน้ำเงินแทนคำสั่งซื้อจริง เส้นสีแดงแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอดีต เส้นสีเขียวแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอนาคต เส้นสีม่วงแทนขอบเขตของค่าพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าทั้งขอบล่างและขอบบน ดังนั้นจากรูปที่ 4.6 จะได้ค่าความคลาดเคลื่อนเมื่อเทียบกับปริมาณคำสั่งซื้อจริงดังนี้ $MAPE = 1.8$, $MAD = 230.7$, $MSD = 96381.8$

(7) ผลการวิเคราะห์ของ $CaCO_3$ ด้วยวิธี Winters' Method แบบ Additive

รูปที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ของ $CaCO_3$ ด้วยวิธี Winters' Method แบบ Additive

จากรูปที่ 4.7 เส้นสีน้ำเงินแทนคำสั่งซื้อจริง เส้นสีแดงแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอดีต เส้นสีเขียวแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอนาคต เส้นสีม่วงแทนขอบเขตของค่าพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าทั้งขอบล่างและขอบบน ดังนั้นจากรูปที่ 4.7 จะได้ค่าความคลาดเคลื่อนเมื่อเทียบกับปริมาณคำสั่งซื้อจริงดังนี้ $MAPE = 1.8$, $MAD = 230.8$, $MSD = 96459.3$

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ค่าความผิดพลาดของวิธีพยากรณ์ ทั้ง 6 วิธี ตามเกณฑ์ค่าความผิดพลาดทั้ง 3 เกณฑ์ ของข้อมูล CaCO₃

วิธีที่ใช้พยากรณ์	ค่าความผิดพลาด		
	MAPE	MAD	MSE (MSD)
Moving average แบบ 3 เดือน	1.3	167.30	41,895.90
Moving average แบบ 6 เดือน	1.3	163.10	46,474.30
Single exponential smoothing	1.4	176.20	53,504.90
Double exponential smoothing	1.7	208.80	72,286.50
Winters' Method แบบ Multiplicative	1.8	230.70	96,381.80
Winters' Method แบบ Additive	1.8	230.80	96,459.30

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ค่าความผิดพลาดของวิธีที่ใช้ในการพยากรณ์ทั้ง 6 วิธี ตามเกณฑ์ความผิดพลาดทั้ง 3 เกณฑ์ ของชุดข้อมูล CaCO₃ พบว่า วิธีพยากรณ์แบบ Moving average แบบ 6 เดือน มีค่าความผิดพลาดที่น้อยกว่าวิธีอื่น

ลำดับเดือนที่พยากรณ์	ค่าพยากรณ์	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
30	1 2 7 3 6 .7	1 2 3 1 4 .1	1 3 1 5 9 .2
31	1 2 7 3 6 .7	1 2 3 1 4 .1	1 3 1 5 9 .2
32	1 2 7 3 6 .7	1 2 3 1 4 .1	1 3 1 5 9 .2

รูปที่ 4.8 ค่าพยากรณ์ 3 เดือนถัดไปของวิธี Moving average แบบ 6 เดือน

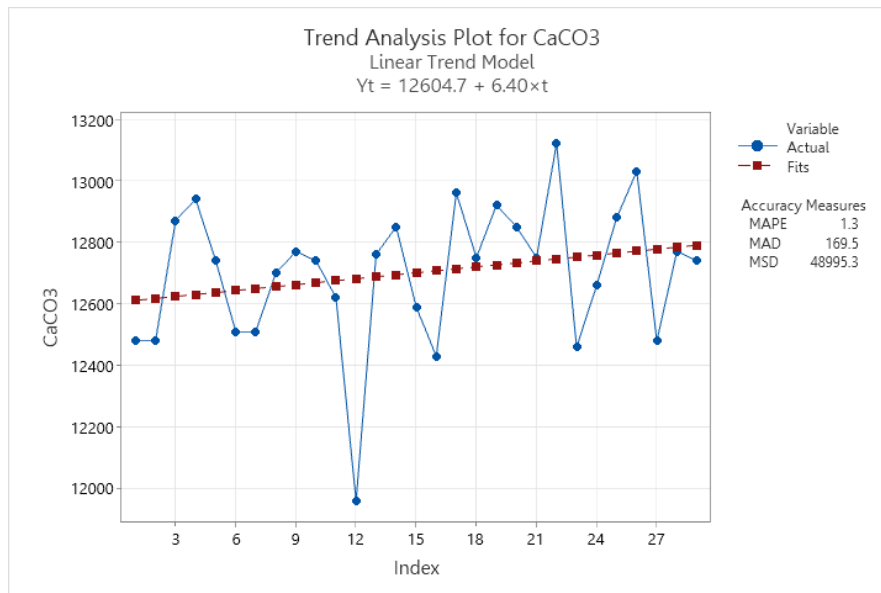
จากการนำค่าพยากรณ์ 3 เดือนถัดไปของวิธีพยากรณ์ทั้ง 6 วิธีมาเปรียบเทียบกับยอดสั่งซื้อจริง เพื่อหาค่าความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจะได้ผลลัพธ์ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบค่าพยากรณ์ล่วงหน้า 3 เดือนจากแผนกจัดซื้อกับค่าพยากรณ์ที่ได้จากการคำนวณ โดยโปรแกรม Minitab ของชุดข้อมูล CaCO₃

เดือน	ยอดสั่งซื้อจริง	วิธีในการพยากรณ์						
		ยอดพยากรณ์จาก แผนกจัดซื้อ	Moving average แบบ 3 เดือน	Moving average แบบ 6 เดือน	Single exponential smoothing	Double exponential smoothing	Winters' Method แบบ Multiplicative	Winters' Method แบบ Additive
ต.ค.-22	12740	13150	12663.3	12736.7	12719.0	12745.1	12599.6	12600.3
พ.ย.-22	12750	13320	12663.3	12736.7	12719.0	12744.5	12806.2	12807.5
ธ.ค.-22	12500	13250	12663.3	12736.7	12719.0	12743.8	12774.4	12774.4
ค่าความผิดพลาด	MAPE	4.56	0.86	0.67	0.72	0.68	1.25	1.25
	MAD	576.67	108.90	84.43	90.33	84.80	157.00	157.20
	MSD	351,833.33	13,355.56	18,738.22	16,454.33	19,831.57	32,721.99	32,705.90

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่าค่าความผิดพลาดในการพยากรณ์ของวิธี Moving average แบบ 6 เดือนจะให้ค่าความผิดพลาดที่น้อยกว่าการพยากรณ์แบบเดิมของแผนกจัดซื้อและยังน้อยกว่าวิธีการพยากรณ์แบบอื่นๆ ที่ได้นำมาศึกษา ดังนั้นสำหรับการสั่งซื้อวัตถุดิบ CaCO₃ จึงสามารถนำวิธีการพยากรณ์แบบ Moving average แบบ 6 เดือนมาใช้งานในการวางแผนสั่งซื้อได้

จากข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาสามารถนำมาวิเคราะห์แนวโน้มอัตราการสั่งซื้อวัตถุดิบในอดีตจนถึงปัจจุบันได้ ด้วยการใช้วิธี Trend Analysis สามารถทำได้เข้าไปที่โปรแกรม Minitab เลือกเมนู Stat → Time Series → Trend Analysis เลือกชุดข้อมูลที่ต้องการนำมาวิเคราะห์ที่ช่อง Variable จากนั้นเลือก Model Type เป็น Linear เลือก OK

รูปที่ 4.9 กราฟวิเคราะห์ Trend Analysis ของ CaCO₃

จากการใช้โปรแกรม Minitab วิเคราะห์แนวโน้มการสั่งซื้อวัตถุดิบจะได้สมการความสัมพันธ์ดังต่อไปนี้ คือ $Y_t = 12604.7 + 6.40 X_t$

สามารถหาอัตราการสั่งซื้อวัตถุดิบได้ดังนี้

เมื่อ

$$Y_1 = 12604.7 + 6.40 \times (1) = 12,611.1$$

$$Y_{29} = 12604.7 + 6.40 \times (29) = 12,790.3$$

$$Ratio = \frac{Y_{29}}{Y_1} \% = \frac{12,790.3}{12,611.1} - 1\%$$

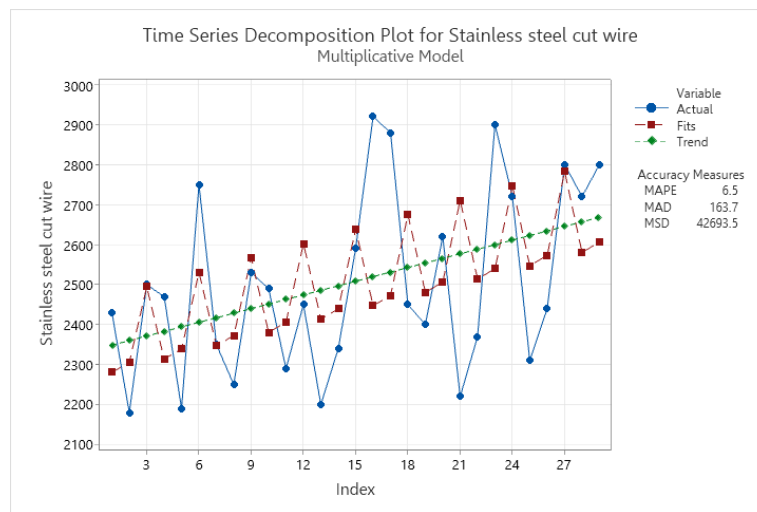
จากเดือนที่ 1 ถึง 29 = 1.4 %

หรือเฉลี่ยต่อปี = $1.4\% \times \left(\frac{12}{29}\right)$
= 0.6 % ต่อปี

อัตราการสั่งซื้อ CaCO₃ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.6% ต่อปี ดังนั้นควรจะนำเอาอัตราการเพิ่มขึ้นของยอดสั่งซื้อนี้แจ้งแก่ผู้ขายวัตถุดิบด้วยเพื่อที่จะสามารถรองรับยอดสั่งซื้อที่จะเพิ่มขึ้นมาในอนาคตได้

4.2 ผลการวิเคราะห์และพยากรณ์โดยใช้โปรแกรม Minitab ของวัตถุดิบ Stainless steel cut wire

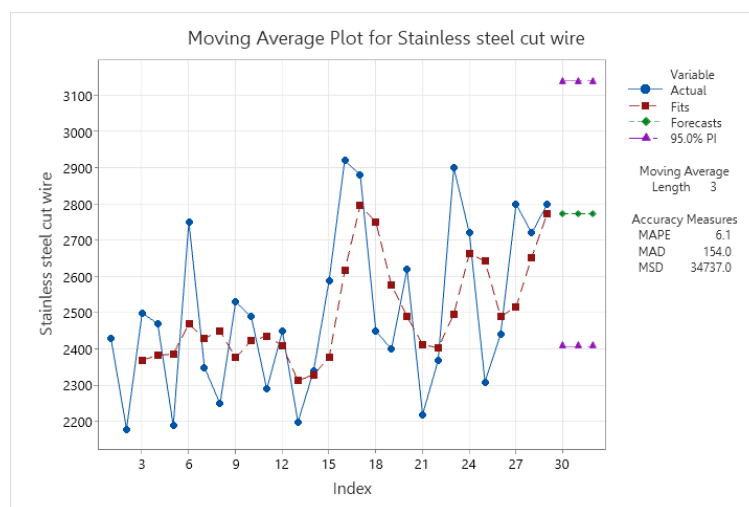
(1) ผลการวิเคราะห์ของ Stainless steel cut wire ด้วยวิธี Decomposition

รูปที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ของ Stainless steel cut wire ด้วยวิธี Decomposition

จากรูปที่ 4.10 เส้นสีน้ำเงินแสดงปริมาณการสั่งซื้อจริง เส้นสีแดงแทนค่าของการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอดีต เส้นสีเขียวแทนค่าของแนวโน้มปริมาณการสั่งซื้อสินค้า จะสังเกตได้ว่าค่าพยากรณ์ของปริมาณการสั่งซื้อสินค้ามีการขึ้นลงในลักษณะไม่เป็นรูปแบบเดิมทุก ๆ ปี เส้นแนวโน้ม (เส้นสีเขียว) จะเป็นเส้นตรงมีลักษณะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเพียงและมีลักษณะไม่เป็นฤดูกาล

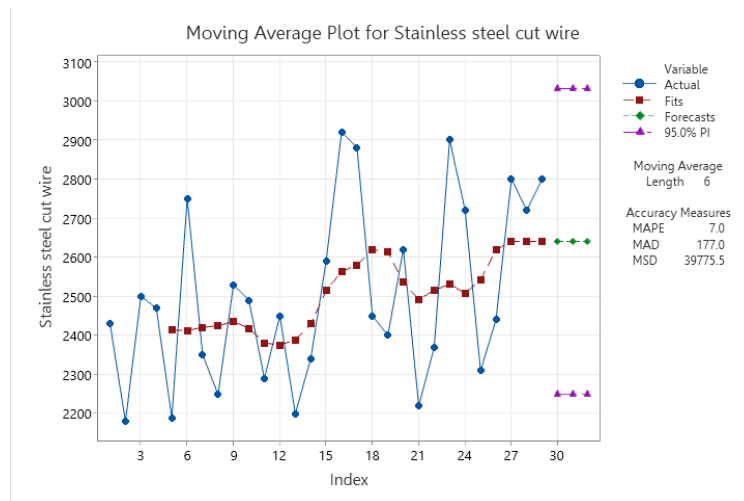
(2) ผลการวิเคราะห์ของ Stainless steel cut wire ด้วยวิธี Moving average แบบ 3 เดือน

รูปที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ของ Stainless steel cut wire ด้วยวิธี Moving average แบบ 3 เดือน

จากรูปที่ 4.10 เส้นสีน้ำเงินแทนคำสั่งซื้อจริง เส้นสีแดงแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอดีต เส้นสีเขียวแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอนาคต เส้นสีม่วงแทนขอบเขตของค่าพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าทั้งขอบล่างและขอบบน ดังนั้นจากรูปที่ 4.10 จะได้ค่าความคลาดเคลื่อนเมื่อเทียบกับปริมาณคำสั่งซื้อจริงดังนี้ $MAPE = 6.1$, $MAD = 154.0$, $MSD = 34737.0$

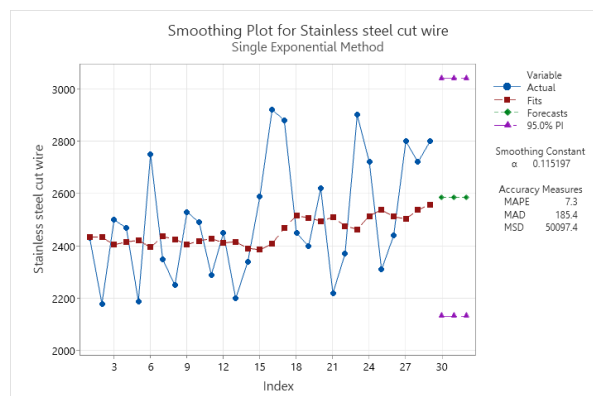
(3) ผลการวิเคราะห์ของ Stainless steel cut wire ด้วยวิธี Moving average แบบ 6 เดือน

รูปที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ของ Stainless steel cut wire ด้วยวิธี Moving average แบบ 6 เดือน

จากรูปที่ 4.12 เส้นสีน้ำเงินแทนคำสั่งซื้อจริง เส้นสีแดงแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอดีต เส้นสีเขียวแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอนาคต เส้นสีม่วงแทนขอบเขตของค่าพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าทั้งขอบล่างและขอบบน ดังนั้นจากรูปที่ 4.11 จะได้ค่าความคลาดเคลื่อนเมื่อเทียบกับปริมาณคำสั่งซื้อจริงดังนี้ $MAPE = 7.0$, $MAD = 177.0$, $MSD = 39775.5$

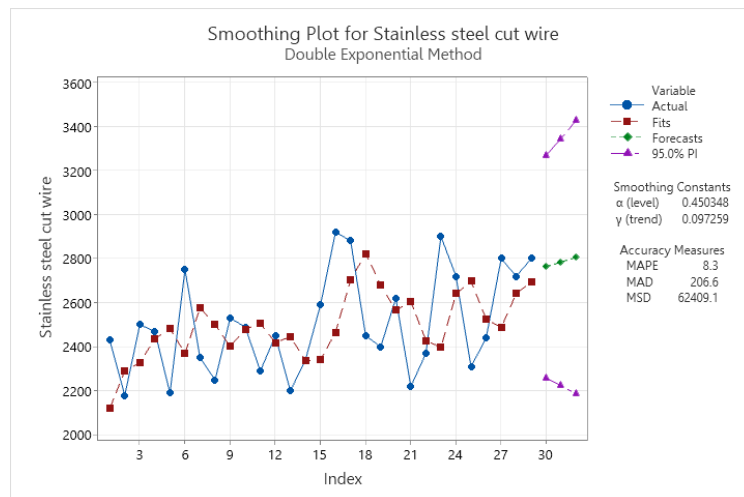
(4) ผลการวิเคราะห์ของ Stainless steel cut wire ด้วยวิธี Single exponential smoothing

รูปที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ของ Stainless steel cut wire ด้วยวิธี Single exponential smoothing

จากรูปที่ 4.13 เส้นสีน้ำเงินแทนค่าสั่งซื้อจริง เส้นสีแดงแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอดีต เส้นสีเขียวแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอนาคต เส้นสีม่วงแทนขอบเขตของค่าพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าทั้งขอบล่างและขอบบน ดังนั้นจากรูปที่ 4.12 จะได้ค่าความคลาดเคลื่อนเมื่อเทียบกับปริมาณคำสั่งซื้อจริงดังนี้ $MAPE = 7.0$, $MAD = 177.0$, $MSD = 39775.5$

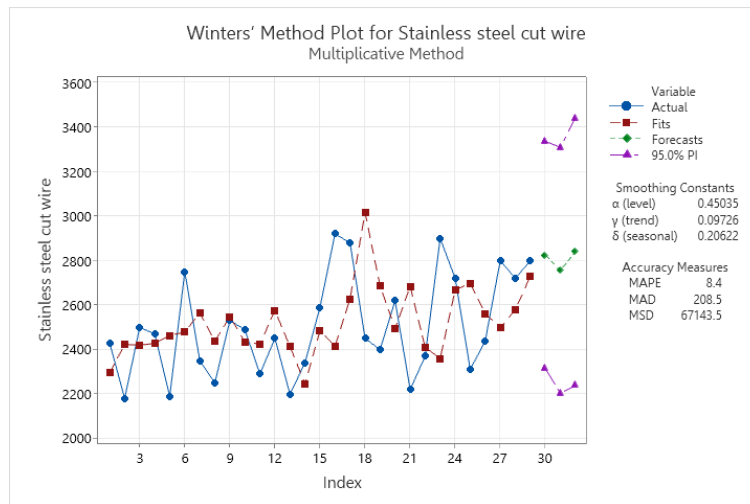
(5) ผลการวิเคราะห์ของ Stainless steel cut wire ด้วยวิธี Double exponential smoothing

รูปที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ของ Stainless steel cut wire ด้วยวิธี Double exponential smoothing

จากรูปที่ 4.14 เส้นสีน้ำเงินแทนค่าสั่งซื้อจริง เส้นสีแดงแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอดีต เส้นสีเขียวแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอนาคต เส้นสีม่วงแทนขอบเขตของค่าพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าทั้งขอบล่างและขอบบน ดังนั้นจากรูปที่ 4.13 จะได้ค่าความคลาดเคลื่อนเมื่อเทียบกับปริมาณคำสั่งซื้อจริงดังนี้ $MAPE = 7.0$, $MAD = 177.0$, $MSD = 39775.5$

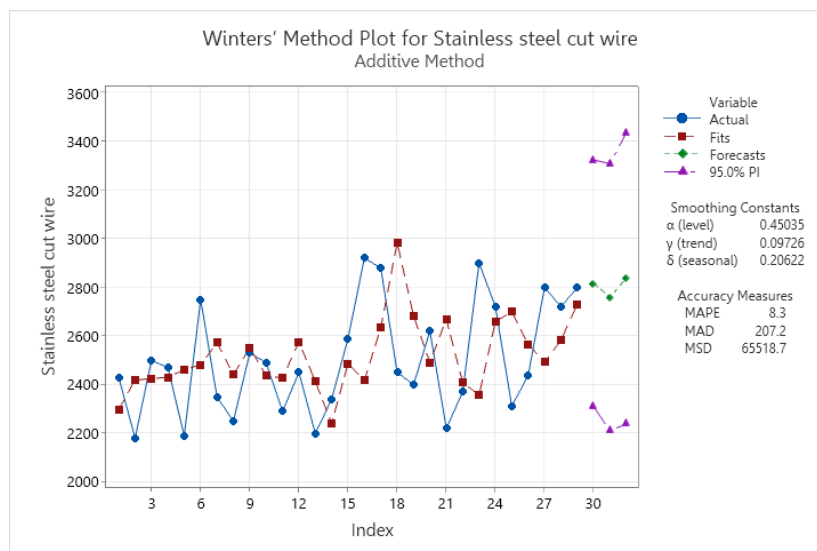
(6) ผลการวิเคราะห์ของ Stainless steel cut wire ด้วยวิธี Winters' Method แบบ Multiplicative

รูปที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ของ Stainless steel cut wire ด้วยวิธี Winters' Method แบบ Multiplicative

จากรูปที่ 4.15 เส้นสีน้ำเงินแทนค่าสั่งซื้อจริง เส้นสีแดงแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอดีต เส้นสีเขียวแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอนาคต เส้นสีม่วงแทนขอบเขตของค่าพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าทั้งขอบล่างและขอบบน ดังนั้นจากรูปที่ 4.14 จะได้ค่าความคลาดเคลื่อนเมื่อเทียบกับปริมาณค่าสั่งซื้อจริงดังนี้ $MAPE = 8.4$, $MAD = 208.5$, $MSD = 67143.5$

(7) ผลการวิเคราะห์ของ Stainless steel cut wire ด้วยวิธี Winters' Method แบบ Additive

รูปที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์ของ Stainless steel cut wire ด้วยวิธี Winters' Method แบบ Additive

จากรูปที่ 4.16 เส้นสีน้ำเงินแทนค่าสั่งซื้อจริง เส้นสีแดงแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอดีต เส้นสีเขียวแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอนาคต เส้นสีม่วงแทนขอบเขต

ของค่าพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าทั้งขอบล่างและขอบบน ดังนั้นจากรูปที่ 4.16 จะได้ค่าความคลาดเคลื่อนเมื่อเทียบกับปริมาณคำสั่งซื้อจริงดังนี้ $MAPE = 8.3$, $MAD = 207.2$, $MSD = 65518.7$

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ค่าความผิดพลาดของวิธีพยากรณ์ ทั้ง 6 วิธี ตามเกณฑ์ค่าความผิดพลาดทั้ง 3 เกณฑ์ ของข้อมูล Stainless steel cut wire

วิธีที่ใช้พยากรณ์	ค่าความผิดพลาด		
	MAPE	MAD	MSE (MSD)
Moving average แบบ 3 เดือน	6.1	154.00	34,737.00
Moving average แบบ 6 เดือน	7.0	177.00	39,775.50
Single exponential smoothing	7.3	185.40	50,097.40
Double exponential smoothing	8.3	206.60	62,409.10
Winters' Method แบบ Multiplicative	8.4	208.50	67,143.50
Winters' Method แบบ Additive	8.3	207.20	65,518.70

จากตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ค่าความผิดพลาดของวิธีที่ใช้ในการพยากรณ์ทั้ง 6 วิธี ตามเกณฑ์ความผิดพลาดทั้ง 3 เกณฑ์ ของชุดข้อมูล Stainless steel cut wire พบว่า วิธีพยากรณ์แบบ Moving average แบบ 3 เดือน มีค่าความผิดพลาดที่น้อยกว่าวิธีอื่น

ลำดับเดือนที่พยากรณ์	ค่าพยากรณ์	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
30	2773.33	2408.04	3138.63
31	2773.33	2408.04	3138.63
32	2773.33	2408.04	3138.63

รูปที่ 4.17 ค่าพยากรณ์ 3 เดือนถัดไปของวิธี Moving average แบบ 3 เดือน

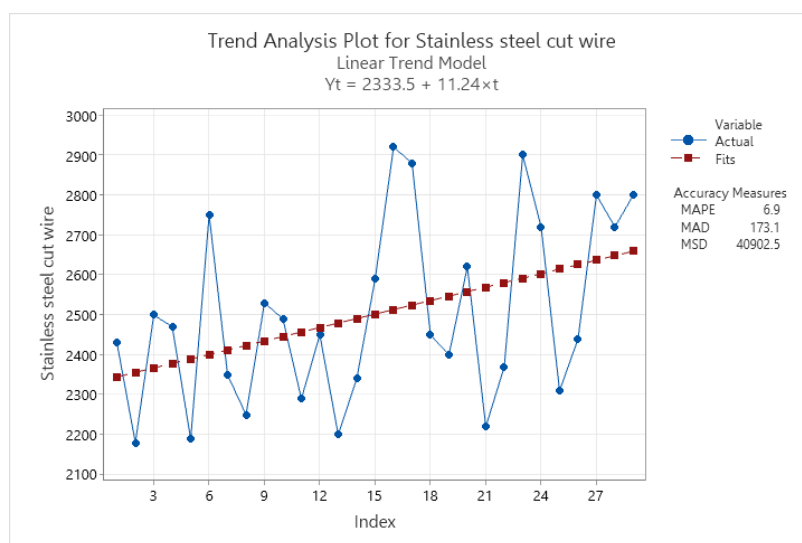
จากการนำค่าพยากรณ์ 3 เดือนถัดไปของวิธีพยากรณ์ทั้ง 6 วิธีมาเปรียบเทียบกับยอดสั่งซื้อจริงเพื่อหาความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจะได้ผลลัพธ์ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4 เปรียบเทียบค่าพยากรณ์ล่วงหน้า 3 เดือนจากแผนกจัดซื้อกับค่าพยากรณ์ที่ได้จากการคำนวณโดยโปรแกรม Minitab ของชุดข้อมูล Stainless steel cut wire

ยอดสั่งซื้อจริง	วิธีการพยากรณ์						
	ยอดพยากรณ์จากแผนกจัดซื้อ	Moving average แบบ 3 เดือน	Moving average แบบ 6 เดือน	Single exponential smoothing	Double exponential smoothing	Winters' Method แบบ Multiplicative	Winters' Method แบบ Additive
2780	2650	2773.3	2640.0	2586.5	2763.07	2825.6	2816.46
2730	2600	2773.3	2640.0	2586.5	2784.59	2755.91	2758.43
2640	2820	2773.3	2640.0	2586.5	2806.11	2840.54	2839.4
MAPE	5.42	2.29	2.78	4.75	2.97	3.40	3.30
MAD	146.67	61.11	76.67	130.16	79.21	90.68	88.10
MSD	22,066.67	6,566.29	9,233.33	20,296.31	10,286.41	14,322.33	13,965.99

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่าค่าความผิดพลาดในการพยากรณ์ของวิธี Moving average แบบ 3 เดือนจะให้ค่าความผิดพลาดที่น้อยกว่าการพยากรณ์แบบเดิมของแผนกจัดซื้อและยังน้อยกว่าวิธีการพยากรณ์แบบอื่นๆ ที่ได้นำมาศึกษา ดังนั้นสำหรับการสั่งซื้อวัตถุดิบ Stainless steel cut wire จึงสามารถนำวิธีการพยากรณ์แบบ Moving average แบบ 3 เดือนมาใช้งานในการวางแผนสั่งซื้อได้

จากข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาสามารถนำมาวิเคราะห์แนวโน้มอัตราการสั่งซื้อวัตถุดิบในอดีตจนถึงปัจจุบันได้ ด้วยการใช้วิธี Trend Analysis สามารถทำได้เข้าไปที่โปรแกรม Minitab เลือกเมนู Stat → Time Series → Trend Analysis เลือกชุดข้อมูลที่ต้องการนำมาวิเคราะห์ที่ช่อง Variable จากนั้นเลือก Model Type เป็น Linear เลือก OK

รูปที่ 4.18 กราฟวิเคราะห์ Trend Analysis ของ Stainless steel cut wire

จากการใช้โปรแกรม Minitab วิเคราะห์แนวโน้มการสั่งซื้อวัตถุดิบจะได้สมการความสัมพันธ์ดังต่อไปนี้ คือ $Y_t = 2333.5 + 11.24 X_t$

สามารถหาอัตราการสั่งซื้อวัตถุดิบได้ดังนี้

เมื่อ

$$Y_1 = 2333.5 + 11.24 x (1) = 2,344.74$$

$$Y_{29} = 2333.5 + 11.24 x(29) = 2659.46$$

$$Ratio = \frac{Y_{29}}{Y_1} \% = \frac{2659.46}{2,344.74} - 1\%$$

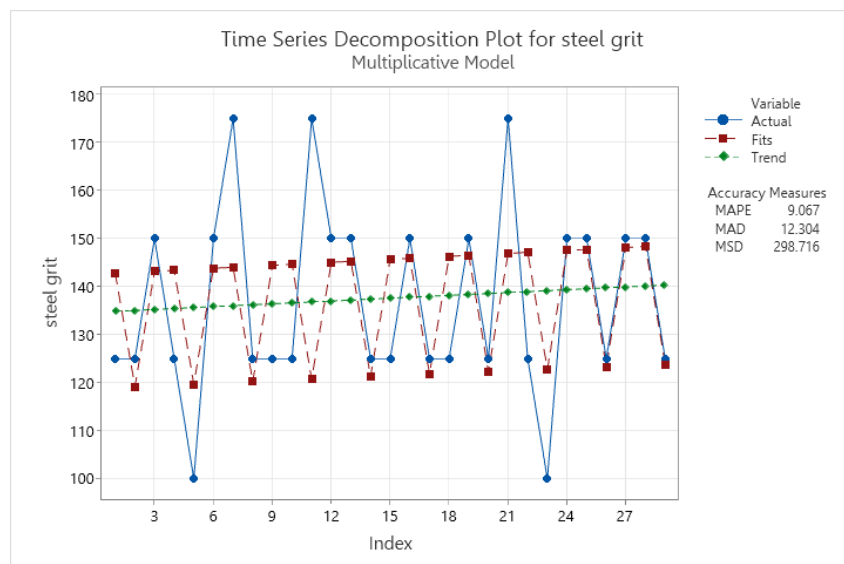
จากเดือนที่ 1 ถึง 29 = 13.4 %

หรือเฉลี่ยต่อปี = $13.4 \% \times \left(\frac{12}{29}\right)$
= 5.55% ต่อปี

อัตราการสั่งซื้อ Stainless steel cut wire มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 5.55 % ต่อปี ดังนั้นควรจะนำเอาอัตราการเพิ่มขึ้นของยอดสั่งซื้อนี้แจ้งแก่ผู้ขายวัตถุดิบด้วยเพื่อที่จะสามารถรองรับยอดสั่งซื้อที่จะเพิ่มขึ้นมาในอนาคตได้

4.3 ผลการวิเคราะห์และพยากรณ์โดยใช้โปรแกรม Minitab ของวัตถุดิบ Steel grit

(1) ผลการวิเคราะห์ของ Steel grit ด้วยวิธี Decomposition

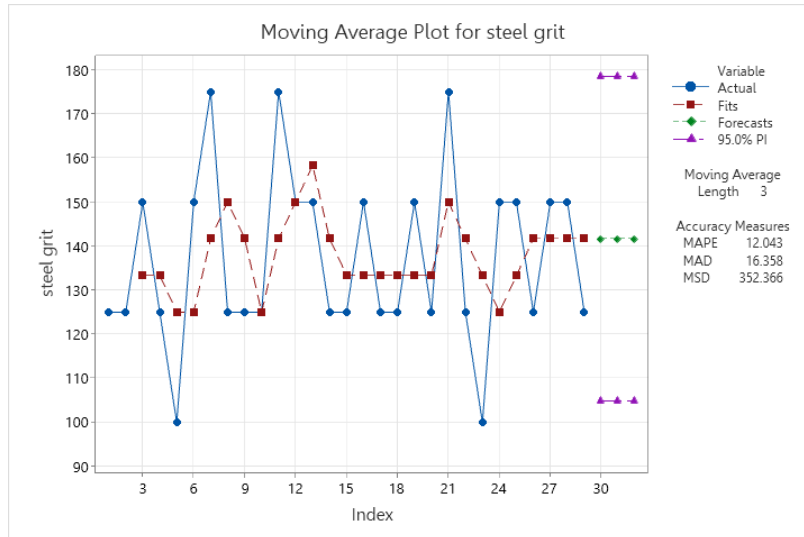

รูปที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์ของ Steel grit ด้วยวิธี Decomposition

จากรูปที่ 4.19 เส้นสีน้ำเงินแสดงปริมาณการสั่งซื้อจริง เส้นสีแดงแทนค่าของการพยากรณ์ ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอดีต เส้นสีเขียวแทนค่าของแนวโน้มปริมาณการสั่งซื้อสินค้า จะสังเกตได้ว่าค่า

พยากรณ์ของปริมาณการสั่งซื้อสินค้ามีการขึ้นลงในลักษณะไม่เป็นรูปแบบเดิมทุก ๆ ปี เส้นแนวโน้ม (เส้นสีเขียว) จะเป็นเส้นตรงมีลักษณะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเพียงและมีลักษณะไม่เป็นฤดูกาล

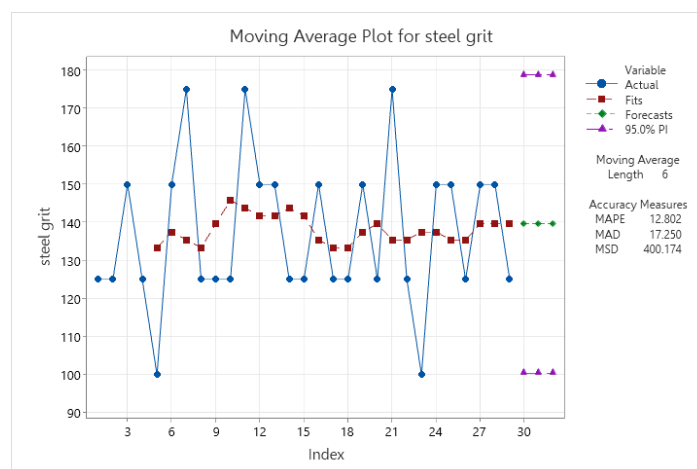
(1) ผลการวิเคราะห์ของ Steel grit ด้วยวิธี Moving average แบบ 3 เดือน

รูปที่ 4.20 ผลการวิเคราะห์ของ Steel grit ด้วยวิธี Moving average แบบ 3 เดือน

จากรูปที่ 4.20 เส้นสีน้ำเงินแทนค่าสั่งซื้อจริง เส้นสีแดงแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอดีต เส้นสีเขียวแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอนาคต เส้นสีม่วงแทนขอบเขตของค่าพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าทั้งขอบล่างและขอบบน ดังนั้นจากรูปที่ 4.19 จะได้ค่าความคลาดเคลื่อนเมื่อเทียบกับปริมาณคำสั่งซื้อจริงดังนี้ $MAPE = 12.04, MAD = 16.36, MSD = 352.366$

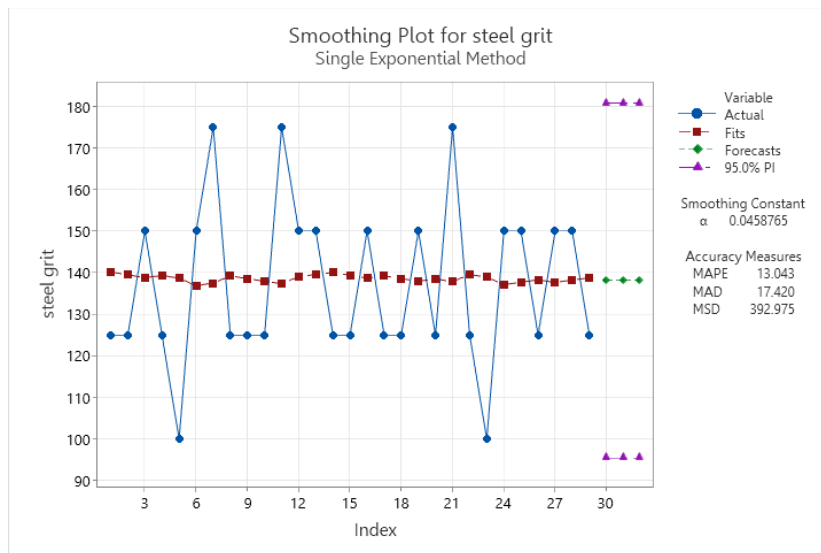
(2) ผลการวิเคราะห์ของ Steel grit ด้วยวิธี Moving average แบบ 6 เดือน

รูปที่ 4.21 ผลการวิเคราะห์ของ Steel grit ด้วยวิธี Moving average แบบ 6 เดือน

จากรูปที่ 4.21 เส้นสีน้ำเงินแทนคำสั่งซื้อจริง เส้นสีแดงแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอดีต เส้นสีเขียวแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอนาคต เส้นสีม่วงแทนขอบเขตของค่าพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าทั้งขอบล่างและขอบบน ดังนั้นจากรูปที่ 4.20 จะได้ค่าความคลาดเคลื่อนเมื่อเทียบกับปริมาณคำสั่งซื้อจริงดังนี้ $MAPE = 12.80$, $MAD = 17.25$, $MSD = 400.17$

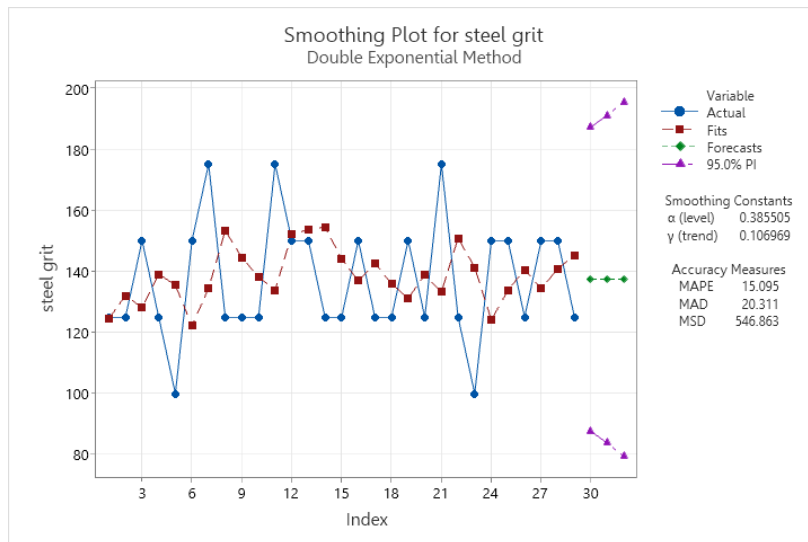
(3) ผลการวิเคราะห์ของ Steel grit ด้วยวิธี Single exponential smoothing

รูปที่ 4.22 ผลการวิเคราะห์ของ Steel grit ด้วยวิธี Single exponential smoothing

จากรูปที่ 4.22 เส้นสีน้ำเงินแทนคำสั่งซื้อจริง เส้นสีแดงแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอดีต เส้นสีเขียวแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอนาคต เส้นสีม่วงแทนขอบเขตของค่าพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าทั้งขอบล่างและขอบบน ดังนั้นจากรูปที่ 4.21 จะได้ค่าความคลาดเคลื่อนเมื่อเทียบกับปริมาณคำสั่งซื้อจริงดังนี้ $MAPE = 13.04$, $MAD = 17.42$, $MSD = 392.98$

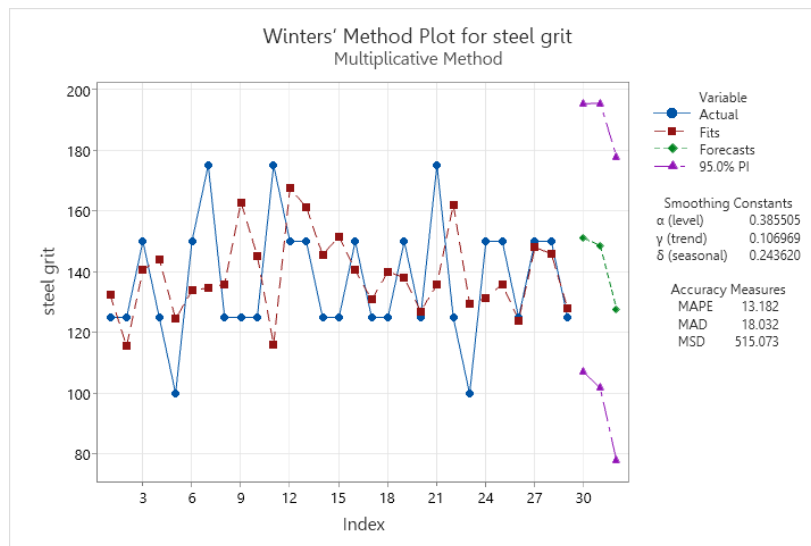
(4) ผลการวิเคราะห์ของ Steel grit ด้วยวิธี Double exponential smoothing

รูปที่ 4.23 ผลการวิเคราะห์ของ Steel grit ด้วยวิธี Double exponential smoothing

จากรูปที่ 4.23 เส้นสีน้ำเงินแทนค่าสั่งซื้อจริง เส้นสีแดงแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอดีต เส้นสีเขียวแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอนาคต เส้นสีม่วงแทนขอบเขตของค่าพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าทั้งขอบล่างและขอบบน ดังนั้นจากรูปที่ 4.23 จะได้ค่าความคลาดเคลื่อนเมื่อเทียบกับปริมาณคำสั่งซื้อจริงดังนี้ $MAPE = 15.1$, $MAD = 20.31$, $MSD = 546.86$

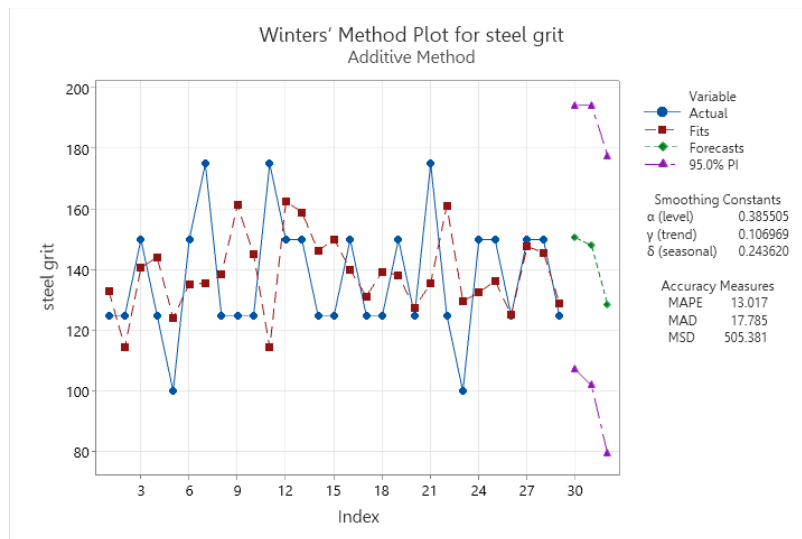
(5) ผลการวิเคราะห์ของ Steel grit ด้วยวิธี Winters' Method แบบ Multiplicative

รูปที่ 4.24 ผลการวิเคราะห์ของ Steel grit ด้วยวิธี Winters' Method แบบ Multiplicative

จากรูปที่ 4.24 เส้นสีน้ำเงินแทนคำสั่งซื้อจริง เส้นสีแดงแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอดีต เส้นสีเขียวแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอนาคต เส้นสีม่วงแทนขอบเขตของค่าพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าทั้งขอบล่างและขอบบน ดังนั้นจากรูปที่ 4.23 จะได้ค่าความคลาดเคลื่อนเมื่อเทียบกับปริมาณคำสั่งซื้อจริงดังนี้ $MAPE = 13.2$, $MAD = 18.0$, $MSD = 515.07$

(6) ผลการวิเคราะห์ของ Steel grit ด้วยวิธี Winters' Method แบบ Additive

รูปที่ 4.25 ผลการวิเคราะห์ของ Steel grit ด้วยวิธี Winters' Method แบบ Additive

จากรูปที่ 4.25 เส้นสีน้ำเงินแทนคำสั่งซื้อจริง เส้นสีแดงแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอดีต เส้นสีเขียวแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอนาคต เส้นสีม่วงแทนขอบเขตของค่าพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าทั้งขอบล่างและขอบบน ดังนั้นจากรูปที่ 4.25 จะได้ค่าความคลาดเคลื่อนเมื่อเทียบกับปริมาณคำสั่งซื้อจริงดังนี้ $MAPE = 13.0$, $MAD = 17.8$, $MSD = 505.4$

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ค่าความผิดพลาดของวิธีพยากรณ์ ทั้ง 6 วิธี ตามเกณฑ์ค่าความผิดพลาดทั้ง 3 เกณฑ์ ของข้อมูล Steel grit

วิธีที่ใช้พยากรณ์	ค่าความผิดพลาด		
	MAPE	MAD	MSE (MSD)
Moving average แบบ 3 เดือน	12.0	16.36	352.37
Moving average แบบ 6 เดือน	12.8	17.25	400.17
Single exponential smoothing	13.0	17.42	392.98
Double exponential smoothing	15.1	20.31	546.85
Winters' Method แบบ Multiplicative	13.2	18.03	515.07
Winters' Method แบบ Additive	13.0	17.79	505.38

จากตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ค่าความผิดพลาดของวิธีที่ใช้ในการพยากรณ์ทั้ง 6 วิธี ตามเกณฑ์ความผิดพลาดทั้ง 3 เกณฑ์ ของชุดข้อมูล Steel grit พบว่า วิธีพยากรณ์แบบ Moving average แบบ 3 เดือน มีค่าความผิดพลาดที่น้อยกว่าวิธีอื่น

ลำดับเดือนที่พยากรณ์	ค่าพยากรณ์	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
30	141.667	104.875	178.458
31	141.667	104.875	178.458
32	141.667	104.875	178.458

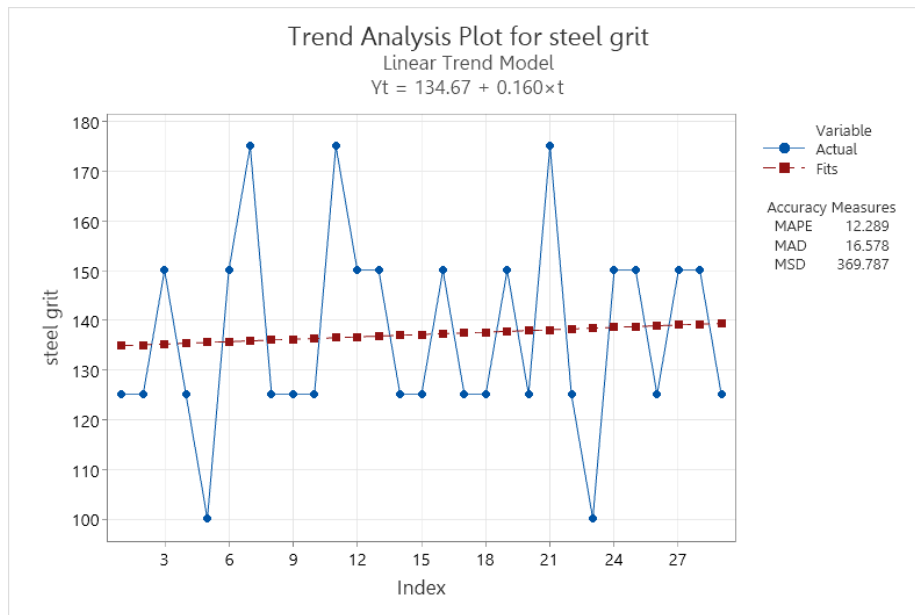
รูปที่ 4.26 ค่าพยากรณ์ 3 เดือนถัดไปของวิธี Moving average แบบ 3 เดือนตารางที่ เปรียบเทียบค่าพยากรณ์ล่วงหน้า 3 เดือนจากแผนกจัดซื้อกับค่าพยากรณ์ที่ได้จากการคำนวณโดยโปรแกรม Minitab ของชุดข้อมูล Steel grit

ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบค่าพยากรณ์ล่วงหน้า 3 เดือนจากแผนกจัดซื้อกับค่าพยากรณ์ที่ได้จากการคำนวณโดยโปรแกรม Minitab ของงดข้อมูล Steel grit

เดือน	ยอดสั่งซื้อจริง	วิธีในการพยากรณ์						
		ยอดพยากรณ์จากแผนกจัดซื้อ	Moving average แบบ 3 เดือน	Moving average แบบ 6 เดือน	Single exponential smoothing	Double exponential smoothing	Winters' Method แบบ Multiplicative	Winters' Method แบบ Additive
ต.ค.-22	125	175	141.7	139.6	138.2	137.402	151.059	150.631
พ.ย.-22	150	150	141.7	139.6	138.2	137.402	148.55	148.06
ธ.ค.-22	150	150	141.7	139.6	138.2	137.402	127.735	128.358
ค่าความผิดพลาด	MAPE	13.33	8.15	8.52	8.77	8.91	12.22	12.08
	MAD	16.67	11.11	11.81	12.28	12.53	16.59	16.40
	MSD	833.33	138.89	143.23	151.26	157.08	392.30	376.36

จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่าค่าความผิดพลาดในการพยากรณ์ของวิธี Moving average แบบ 3 เดือนจะให้ค่าความผิดพลาดที่น้อยกว่าการพยากรณ์แบบเดิมของแผนกจัดซื้อและยังน้อยกว่าวิธีการพยากรณ์แบบอื่นๆ ที่ได้นำมาศึกษา ดังนั้นสำหรับการสั่งซื้อวัตถุดิบ Steel grit จึงสามารถนำวิธีการพยากรณ์แบบ Moving average แบบ 3 เดือนมาใช้งานในการวางแผนสั่งซื้อได้

จากข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาสามารถนำมาวิเคราะห์แนวโน้มอัตราการสั่งซื้อวัตถุดิบในอดีตจนถึงปัจจุบันได้ด้วยการใช้วิธี Trend Analysis สามารถทำได้เข้าไปที่โปรแกรม Minitab เลือกเมนู Stat → Time Series → Trend Analysis เลือกชุดข้อมูลที่ต้องการนำมาวิเคราะห์ที่ช่อง Variable จากนั้นเลือก Model Type เป็น Linear เลือก OK

รูปที่ 4.27 กราฟวิเคราะห์ Trend Analysis ของ Steel grit

จากการใช้โปรแกรม Minitab วิเคราะห์แนวโน้มการสั่งซื้อวัตถุดิบจะได้สมการความสัมพันธ์ดังต่อไปนี้ คือ $Y_t = 134.67 + 0.160 x_t$

สามารถหาอัตราการสั่งซื้อวัตถุดิบได้ดังนี้

เมื่อ

$$Y_1 = 134.67 + 0.160 x (1) = 134.83$$

$$Y_{29} = 134.67 + 0.160 x (29) = 139.31$$

$$Ratio = \frac{Y_{29}}{Y_1} \% = \frac{139.31}{134.83} - 1\%$$

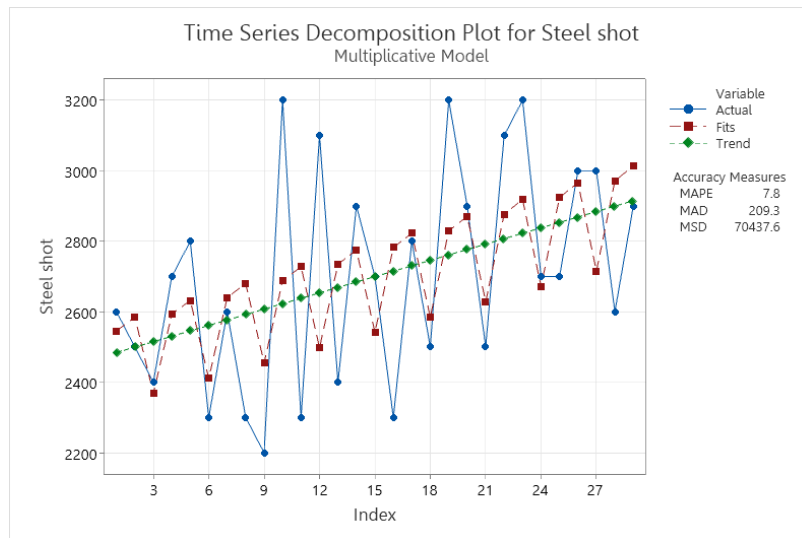
จากเดือนที่ 1 ถึง 29 = 3.32 %

หรือเฉลี่ยต่อปี = $3.32 \% \times \left(\frac{12}{29}\right)$
= 1.37% ต่อปี

อัตราการสั่งซื้อ Steel grit มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 1.37 % ต่อปี ดังนั้นควรจะนำเอาอัตราการเพิ่มขึ้นของยอดสั่งซื้อนี้แจ้งแก่ผู้ขายวัตถุดิบด้วยเพื่อที่จะสามารถรองรับยอดสั่งซื้อที่จะเพิ่มขึ้นมาในอนาคตได้

4.4 ผลการวิเคราะห์และพยากรณ์โดยใช้โปรแกรม Minitab ของวัตถุดิบ Steel shot

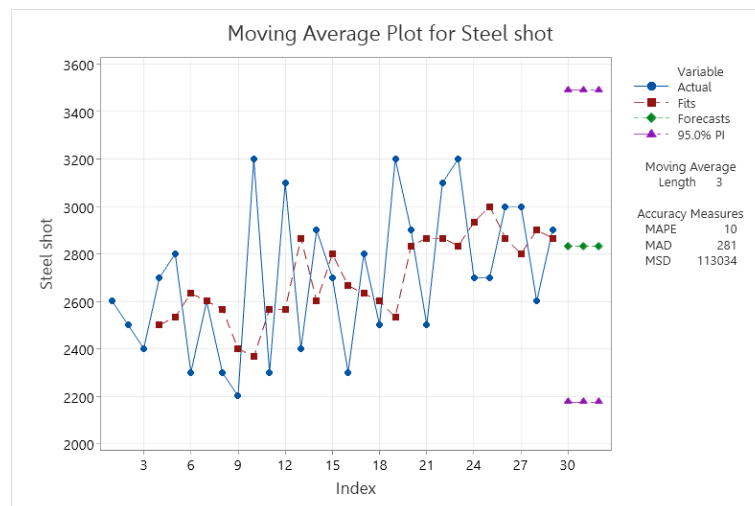
(1) ผลการวิเคราะห์ของ Steel shot ด้วยวิธี Decomposition

รูปที่ 4.28 ผลการวิเคราะห์ของ Steel shot ด้วยวิธี Decomposition

จากรูปที่ 4.28 เส้นสีน้ำเงินแสดงปริมาณการสั่งซื้อจริง เส้นสีแดงแทนค่าของการพยากรณ์ ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอดีต เส้นสีเขียวแทนค่าของแนวโน้มปริมาณการสั่งซื้อสินค้า จะสังเกตได้ว่าค่าค่าพยากรณ์ของปริมาณการสั่งซื้อสินค้ามีการขึ้นลงในลักษณะไม่เป็นรูปแบบเดิมทุก ๆ ปี เส้นแนวโน้ม (เส้นสีเขียว) จะเป็นเส้นตรงมีลักษณะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเพียงและมีลักษณะไม่เป็นฤดูกาล

(2) ผลการวิเคราะห์ของ Steel shot ด้วยวิธี Moving average แบบ 3 เดือน

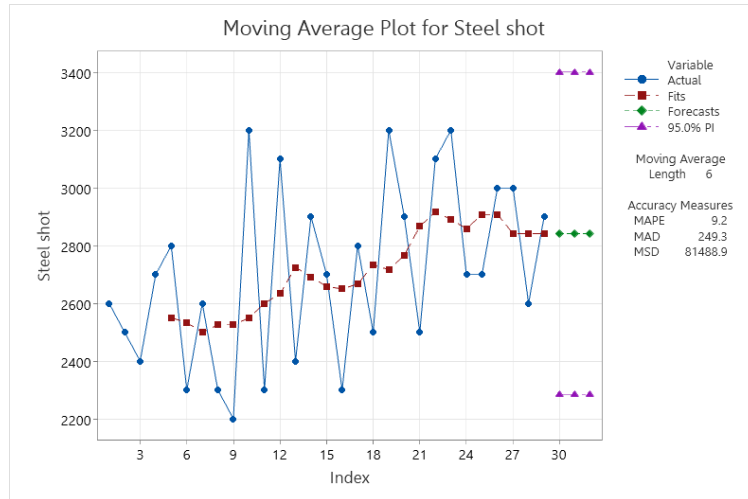

รูปที่ 4.29 ผลการวิเคราะห์ของ Steel shot ด้วยวิธี Moving average แบบ 3 เดือน

จากรูปที่ 4.29 เส้นสีน้ำเงินแทนค่าสั่งซื้อจริง เส้นสีแดงแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอดีต เส้นสีเขียวแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอนาคต เส้นสีม่วงแทนขอบเขต

ของค่าพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าทั้งขอบล่างและขอบบน ดังนั้นจากรูปที่ 4.27 จะได้ค่าความคลาดเคลื่อนเมื่อเทียบกับปริมาณคำสั่งซื้อจริงดังนี้ $MAPE = 10$, $MAD = 281$, $MSD = 113034$

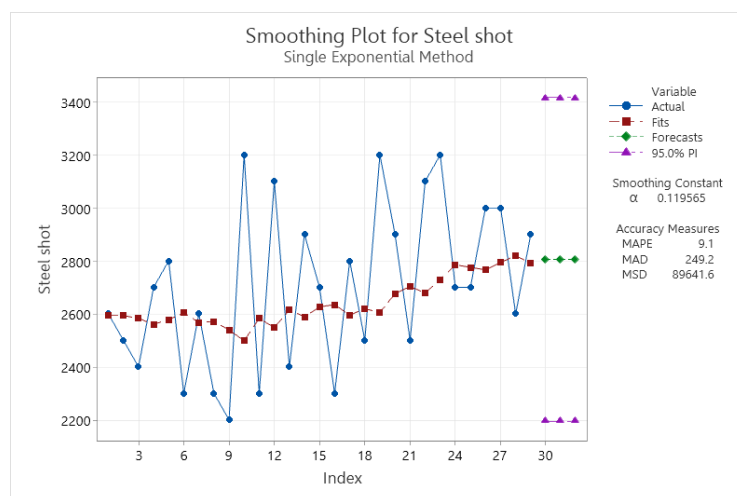
(3) ผลการวิเคราะห์ของ Steel shot ด้วยวิธี Moving average แบบ 6 เดือน

รูปที่ 4.30 ผลการวิเคราะห์ของ Steel shot ด้วยวิธี Moving average แบบ 6 เดือน

จากรูปที่ 4.30 เส้นสีน้ำเงินแทนคำสั่งซื้อจริง เส้นสีแดงแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอดีต เส้นสีเขียวแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอนาคต เส้นสีม่วงแทนขอบเขตของค่าพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าทั้งขอบล่างและขอบบน ดังนั้นจากรูปที่ 4.28 จะได้ค่าความคลาดเคลื่อนเมื่อเทียบกับปริมาณคำสั่งซื้อจริงดังนี้ $MAPE = 9.2$, $MAD = 249.3$, $MSD = 81488.9$

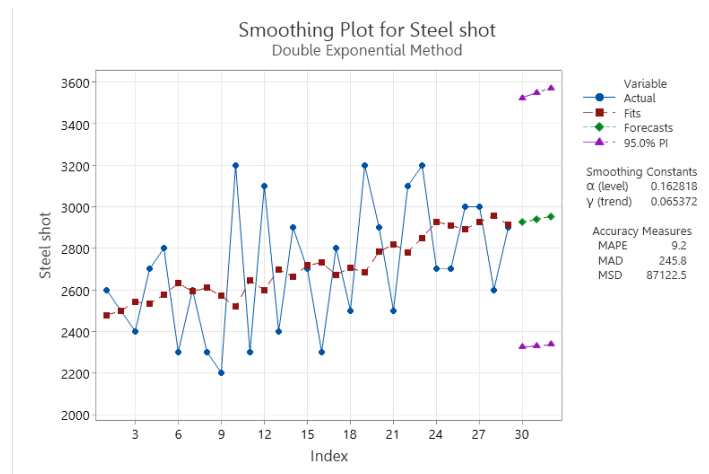
(4) ผลการวิเคราะห์ของ Steel shot ด้วยวิธี Single exponential smoothing

รูปที่ 4.31 ผลการวิเคราะห์ของ Steel shot ด้วยวิธี Single exponential smoothing

จากรูปที่ 4.31 เส้นสีน้ำเงินแทนค่าสั่งซื้อจริง เส้นสีแดงแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอดีต เส้นสีเขียวแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอนาคต เส้นสีม่วงแทนขอบเขตของค่าพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าทั้งขอบล่างและขอบบน ดังนั้นจากรูปที่ 4.29 จะได้ค่าความคลาดเคลื่อนเมื่อเทียบกับปริมาณคำสั่งซื้อจริงดังนี้ $MAPE = 9.1$, $MAD = 249.2$, $MSD = 89641.6$

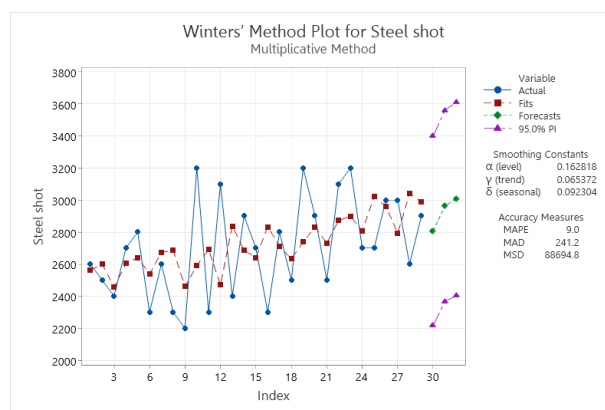
(5) ผลการวิเคราะห์ของ Steel shot ด้วยวิธี Double exponential smoothing

รูปที่ 4.32 ผลการวิเคราะห์ของ Steel shot ด้วยวิธี Double exponential smoothing

จากรูปที่ 4.32 เส้นสีน้ำเงินแทนค่าสั่งซื้อจริง เส้นสีแดงแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอดีต เส้นสีเขียวแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอนาคต เส้นสีม่วงแทนขอบเขตของค่าพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าทั้งขอบล่างและขอบบน ดังนั้นจากรูปที่ 4.23 จะได้ค่าความคลาดเคลื่อนเมื่อเทียบกับปริมาณคำสั่งซื้อจริงดังนี้ $MAPE = 9.2$, $MAD = 245.8$, $MSD = 87122.5$

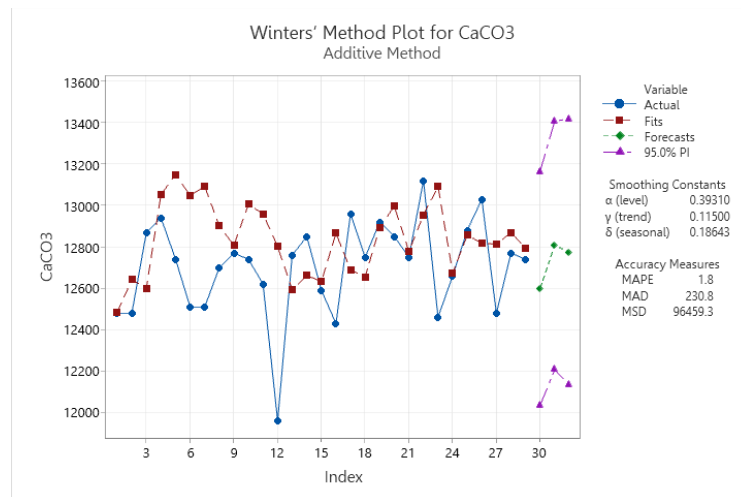
(6) ผลการวิเคราะห์ของ Steel shot ด้วยวิธี Winters' Method แบบ Multiplicative

รูปที่ 4.33 ผลการวิเคราะห์ของ Steel shot ด้วยวิธี Winters' Method แบบ Multiplicative

จากรูปที่ 4.33 เส้นสีน้ำเงินแทนค่าสั่งซื้อจริง เส้นสีแดงแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอดีต เส้นสีเขียวแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอนาคต เส้นสีม่วงแทนขอบเขตของค่าพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าทั้งขอบล่างและขอบบน ดังนั้นจากรูปที่ 4.31 จะได้ค่าความคลาดเคลื่อนเมื่อเทียบกับปริมาณคำสั่งซื้อจริงดังนี้ $MAPE = 9$, $MAD = 241.2$, $MSD = 88694.8$

(7) ผลการวิเคราะห์ของ Steel shot ด้วยวิธี Winters' Method แบบ Additive

รูปที่ 4.34 ผลการวิเคราะห์ของ Steel shot ด้วยวิธี Winters' Method แบบ Additive

จากรูปที่ 4.34 เส้นสีน้ำเงินแทนค่าสั่งซื้อจริง เส้นสีแดงแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอดีต เส้นสีเขียวแทนค่าจากการพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าในอนาคต เส้นสีม่วงแทนขอบเขตของค่าพยากรณ์ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าทั้งขอบล่างและขอบบน ดังนั้นจากรูปที่ 4.34 จะได้ค่าความคลาดเคลื่อนเมื่อเทียบกับปริมาณคำสั่งซื้อจริงดังนี้ $MAPE = 1.8$, $MAD = 230.8$, $MSD = 96459.3$

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ค่าความผิดพลาดของวิธีพยากรณ์ ทั้ง 6 วิธี ตามเกณฑ์ค่าความผิดพลาดทั้ง 3 เกณฑ์ ของข้อมูล Steel shot

วิธีที่ใช้พยากรณ์	ค่าความผิดพลาด		
	MAPE	MAD	MSE (MSD)
Moving average แบบ 3 เดือน	10.0	202.50	58,518.50
Moving average แบบ 6 เดือน	9.2	249.30	81,488.90
Single exponential smoothing	9.1	249.20	80,641.60
Double exponential smoothing	9.2	245.80	87,122.50
Winters' Method แบบ Multiplicative	9.0	240.50	87,904.50
Winters' Method แบบ Additive	9.0	241.20	88,694.80

จากตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ค่าความผิดพลาดของวิธีที่ใช้ในการพยากรณ์ทั้ง 6 วิธี ตามเกณฑ์ความผิดพลาดทั้ง 3 เกณฑ์ ของชุดข้อมูล Steel shot พบว่าวิธีพยากรณ์แบบ Winters' Method แบบ Multiplicative มีค่าความผิดพลาดที่น้อยกว่าวิธีอื่น

ลำดับเดือนที่พยากรณ์	ค่าพยากรณ์	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
30	2808.23	2217.39	3399.07
31	2964.40	2367.47	3561.33
32	3008.90	2405.30	3612.51

รูปที่ 4.35 ค่าพยากรณ์ 3 เดือนถัดไปของวิธี Winters' Method แบบ Multiplicative

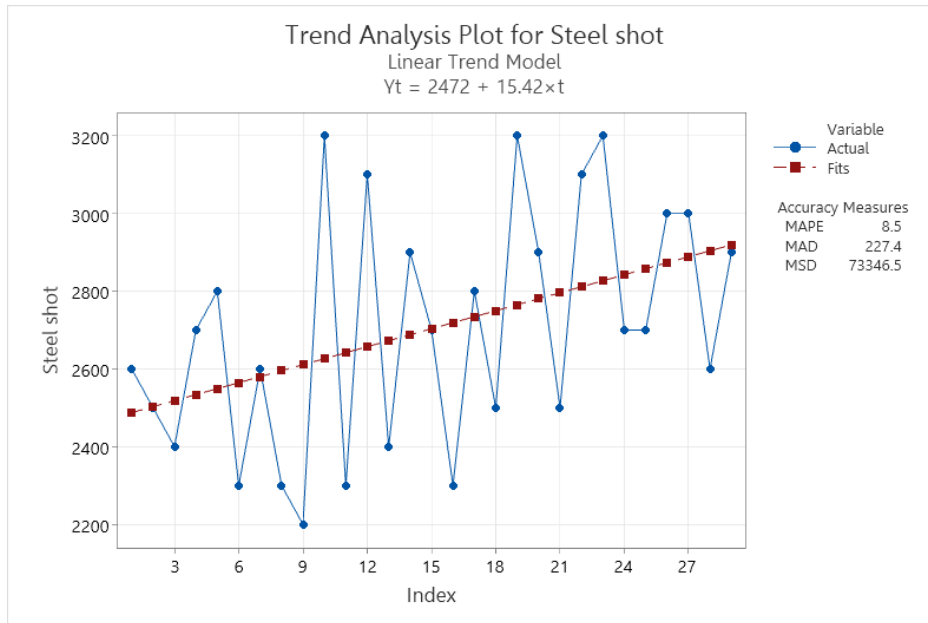
จากการนำค่าพยากรณ์ 3 เดือนถัดไปของวิธีพยากรณ์ทั้ง 6 วิธีมาเปรียบเทียบกับยอดสั่งซื้อจริง เพื่อหาค่าความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจะได้ผลลัพธ์ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.8 เปรียบเทียบค่าพยากรณ์ล่วงหน้า 3 เดือนจากแผนกจัดซื้อกับค่าพยากรณ์ที่ได้จากการคำนวณ โดยโปรแกรม Minitab ของชุดข้อมูล Steel shot

เดือน	ยอดสั่งซื้อจริง	วิธีในการพยากรณ์						
		ยอดพยากรณ์จากแผนกจัดซื้อ	Moving average แบบ 3 เดือน	Moving average แบบ 6 เดือน	Single exponential smoothing	Double exponential smoothing	Winters' Method แบบ Multiplicative	Winters' Method แบบ Additive
ค.ค.-22	2800	3000	2833.3	2841.7	2805.5	2905.77	2814.86	2808.23
พ.ย.-22	2800	3000	2833.3	2841.7	2805.5	2940.12	2959.3	2964.4
ธ.ค.-22	3000	3000	2833.3	2841.7	2805.5	2954.46	3002.57	3008.9
ค่าความผิดพลาด	MAPE	4.76	2.65	2.75	2.29	3.43	2.10	2.15
	MAD	133.33	77.78	80.56	68.49	97.14	58.91	60.51
	MSD	26,666.67	10,000.22	9,513.72	12,635.14	10,964.93	8,534.64	9,058.10

จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่าค่าความผิดพลาดในการพยากรณ์ของวิธี Winters' Method แบบ Multiplicative จะให้ค่าความผิดพลาดที่น้อยกว่าการพยากรณ์แบบเดิมของแผนกจัดซื้อและยังน้อยกว่าวิธีการพยากรณ์แบบอื่นๆ ที่ได้นำมาศึกษา ดังนั้นสำหรับการสั่งซื้อวัตถุดิบ Steel shot จึงสามารถนำวิธีการพยากรณ์แบบ Winters' Method แบบ Multiplicative มาใช้งานในการวางแผนสั่งซื้อได้

จากข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาสามารถนำมาวิเคราะห์แนวโน้มอัตราการสั่งซื้อวัตถุดิบในอดีตจนถึงปัจจุบันได้ ด้วยการใช้วิธี Trend Analysis สามารถทำได้เข้าไปที่โปรแกรม Minitab เลือกเมนู Stat → Time Series → Trend Analysis เลือกชุดข้อมูลที่ต้องการนำมาวิเคราะห์ที่ช่อง Variable จากนั้นเลือก Model Type เป็น Linear เลือก OK

รูปที่ 4.36 กราฟวิเคราะห์ Trend Analysis ของ Steel shot

จากการใช้โปรแกรม Minitab วิเคราะห์แนวโน้มการสั่งซื้อวัตถุดิบจะได้สมการความสัมพันธ์ดังต่อไปนี้ คือ $Y_t = 2472 + 15.42 x_t$

สามารถหาอัตราการสั่งซื้อวัตถุดิบได้ดังนี้

เมื่อ $Y_1 = 2472 + 15.42 x(1) = 2,487.42$
 $Y_{29} = 2472 + 15.42 x(29) = 2,919.18$
 $Ratio = \frac{Y_{29}}{Y_1} \% = \frac{2,919.18}{2,487.42} - 1\%$

จากเดือนที่ 1 ถึง 29 = 17.36 %

หรือเฉลี่ยต่อปี = $17.36\% \times \left(\frac{12}{29}\right)$
 = 7.18 % ต่อปี

อัตราการสั่งซื้อ Steel shot มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 7.18 % ต่อปี ดังนั้นควรจะนำเอาอัตราการเพิ่มขึ้นของยอดสั่งซื้อนี้แจ้งแก่ผู้ขายวัตถุดิบด้วยเพื่อที่จะสามารถรองรับยอดสั่งซื้อที่จะเพิ่มขึ้นมาในอนาคตได้

จากผลการศึกษาเมื่อนำค่าพยากรณ์สามเดือนล่วงหน้าของการพยากรณ์ด้วยวิธีที่เหมาะสมที่ได้จากการศึกษาหาวิธีพยากรณ์ที่เหมาะสมและวิธีเดิมที่วางแผนจัดซื้อทำตามแต่วัตถุดิบแต่ละชนิดมาเปรียบเทียบกับยอดสั่งซื้อที่เกิดขึ้นจริงจะได้ค่าความคลาดเคลื่อนดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.9 สรุปค่าความผิดพลาดระหว่างการพยากรณ์ยอดสั่งซื้อแบบเดิมของแผนกจัดซื้อกับการพยากรณ์ด้วยโปรแกรม Minitab ตามวิธีที่เหมาะสมกับแต่ละสินค้า

สินค้า	เดือน	ยอดสั่งซื้อจริง	ยอดพยากรณ์จากแผนกจัดซื้อ		พยากรณ์โดยใช้โปรแกรม Minitab	
		ea/Month	ea/Month	MAPE	ea/Month	MAPE
CaCO ₃	ค.ค.-65	12,740	13,150	3.22%	12,736.70	0.03%
	พ.ย.-65	12,750	13,320	4.47%	12,736.70	0.10%
	ธ.ค.-65	12,500	13,250	6.00%	12,736.70	1.89%
Stainless steel cut wire	ค.ค.-65	2,780	2,650	4.68%	2,773.33	0.24%
	พ.ย.-65	2,730	2,600	4.76%	2,773.33	1.59%
	ธ.ค.-65	2,640	2,820	6.82%	2,773.33	5.05%
steel grit	ค.ค.-65	125	175	40.00%	141.67	13.33%
	พ.ย.-65	150	150	0.00%	141.67	5.56%
	ธ.ค.-65	150	150	0.00%	141.67	5.56%
Steel shot	ค.ค.-65	2,800	3,000	7.14%	2,814.86	0.53%
	พ.ย.-65	2,800	3,000	7.14%	2,959.30	5.69%
	ธ.ค.-65	3,000	3,000	0.00%	3,002.57	0.09%

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากผลการศึกษาวิธีการพยากรณ์ยอดสั่งซื้อของสินค้าทั้ง 4 ชนิดสามารถสรุปได้ว่าสินค้าแต่ละชนิดมีวิธีการพยากรณ์ที่เหมาะสมสำหรับสินค้าแต่ละชนิดแตกต่างกันออกไปดังนี้

5.1.1 CaCO_3 เหมาะกับวิธีการพยากรณ์แบบ Moving average แบบ 6 เดือนโดยเมื่อเปรียบเทียบกับยอดสั่งซื้อจริง 3 เดือนถัดไปจะพบว่ามีค่า MAPE = 0.67% ซึ่งมีความคลาดเคลื่อนน้อยกว่าวิธีเดิมที่ทางแผนกจัดซื้อคำนวณซึ่งมีค่า MAPE = 4.56%

5.1.2 Stainless steel cut wire เหมาะกับวิธีการพยากรณ์แบบ Moving average แบบ 3 เดือนโดยเมื่อเปรียบเทียบกับยอดสั่งซื้อจริง 3 เดือนถัดไปจะพบว่ามีค่า MAPE = 2.30% ซึ่งมีความคลาดเคลื่อนน้อยกว่าวิธีเดิมที่ทางแผนกจัดซื้อคำนวณซึ่งมีค่า MAPE = 5.42%

5.1.3 Steel grit เหมาะกับวิธีการพยากรณ์แบบ Moving average แบบ 3 เดือน โดยเมื่อเปรียบเทียบกับยอดสั่งซื้อจริง 3 เดือนถัดไปจะพบว่ามีค่า MAPE = 8.15% ซึ่งมีความคลาดเคลื่อนน้อยกว่าวิธีเดิมที่ทางแผนกจัดซื้อคำนวณซึ่งมีค่า MAPE = 13.33%

5.1.4 Steel shot เหมาะกับวิธีการพยากรณ์แบบ Winters' Method แบบ Multiplicative โดยเมื่อเปรียบเทียบกับยอดสั่งซื้อจริง 3 เดือนถัดไปจะพบว่ามีค่า MAPE = 2.10% ซึ่งมีความคลาดเคลื่อนน้อยกว่าวิธีเดิมที่ทางแผนกจัดซื้อคำนวณซึ่งมีค่า MAPE = 4.76%

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิธีการพยากรณ์ยอดคำสั่งซื้อของสินค้าทั้ง 4 ชนิด จะพบว่าสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อความแม่นยำในการคำนวณคือข้อมูลการสั่งซื้อสินค้าที่เก็บรวบรวมไว้ในอดีตจนถึงปัจจุบัน แต่นอกจากการคำนวณพยากรณ์คำสั่งซื้อแล้วนั้นจะต้องคำนึงถึงแนวโน้มในการเติบโตของยอดคำสั่งซื้อ รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ควรนำมาประกอบการตัดสินใจการบริหารสินค้าคงคลัง อีกทั้งยังจะต้องประเมินความสามารถในการผลิตสินค้าของผู้ผลิตว่ามีความสามารถในการรองรับการเติบโตของยอดขายได้หรือไม่ โดยจากผลการศึกษาสามารถอธิบายแนวโน้มของการเติบโตของยอดขายได้ดังนี้

5.2.1 CaCO_3

อัตราการสั่งซื้อ CaCO_3 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.6% ต่อปีซึ่งประมาณได้ว่ายอดขายคงที่ ดังนั้นจึงควรที่จะเพิ่มการดูแลในส่วนของคุณภาพของสินค้าเพื่อไม่ให้อยอดขายนั้นตกลงไปและแจ้งแก่ผู้ขายวัตถุดิบสำหรับการพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพสินค้าให้สามารถคงไว้ซึ่งยอดสั่งซื้อที่จะเพิ่มขึ้นมาในอนาคตได้

5.2.2 Stainless steel cut wire, Steel grit, Steel shot

(1) อัตราการสั่งซื้อ Steel grit มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 1.37 % ต่อปีประมาณได้ว่ายอดขายเพิ่มขึ้น

(2) อัตราการสั่งซื้อ Stainless steel cut wire มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 5.55 % ต่อปีประมาณได้ว่ายอดขายเพิ่มขึ้น

(3) อัตราการสั่งซื้อ Steel shot มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 7.18 % ต่อปีประมาณได้ว่ายอดขายเพิ่มขึ้น

ดังนั้นเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมกับผู้ผลิตถึงความสามารถในการจัดส่งตามแผนความต้องการได้หรือไม่ เพื่อให้ทางผู้ผลิตได้มีเวลาในการจัดสรรและจัดหาเพื่อเตรียมทรัพยากรต่างๆ ที่ต้องใช้ในกระบวนการผลิตซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งนั้น ถ้าเกิดมีกรณีที่ทางผู้ผลิตไม่สามารถดำเนินการจัดเตรียมวัตถุดิบให้ได้อย่างเพียงพอที่จะสนับสนุนความต้องการของวัตถุดิบภายในอนาคตได้ ดังนั้นทางบริษัทจำเป็นต้องจัดหาผู้ผลิตรายอื่นๆ ที่มีความสามารถเพียงพอในการสนับสนุนกระบวนการ ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบกับทางบริษัทที่จะเกิดขึ้นภายในอนาคตได้ โดยจำเป็นต้องจัดเตรียมงบประมาณที่เพิ่มขึ้น เพื่อสนับสนุนส่วนต่างๆ ทั้งในด้านพื้นที่การจัดเก็บ หรือการลงทุนเพิ่ม เพื่อ จัดการหาวัตถุดิบที่มากขึ้นด้วย

จากข้อมูลข้างต้นและการพยากรณ์ยอดขายนั้นพบว่าสำหรับวัตถุดิบที่มีแนวโน้มยอดขายเพิ่มขึ้นนั้นเมื่อใช้การพยากรณ์ต่อเนื่องไปเรื่อยๆ นั้นจะพบว่าค่าการพยากรณ์จะมีค่าความคลาดเคลื่อนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เช่นกัน ดังนั้นควรจะมีการทบทวนเทคนิคในการพยากรณ์ทุกๆ 6 เดือนสำหรับ Stainless steel cut wire และ Steel shot ส่วน Steel grit นั้นควรทบทวนเทคนิคการพยากรณ์ทุกๆ 1 ปี

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- [1] กนกวรรณ วิไลศรี, “การพยากรณ์อนุกรมเวลาที่มีฤดูกาลโดยใช้การถดถอยแบบพีชชีที่ใช้ตัวแปรดัมมี่”, วิทยานิพนธ์, วท.ม.(วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี), กรุงเทพฯ (ว.ศ): บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ,2547.
- [2] พิอภิชัย พรหมอ่อน , “การศึกษาการพยากรณ์แบบอนุกรมเวลา (TIME SERIES) เพื่อการวางแผนการสั่งซื้อวัตถุดิบ กรณีศึกษา บริษัทผลิตชิ้นส่วนท่อयरรถยนต์”, สารนิพนธ์ ธ.บ (การจัดการอุตสาหกรรม), กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น, 2561.
- [3] วัชระ พิชิตมโน, “การออกแบบระบบสนับสนุนการตัดสินใจการพยากรณ์การผลิตสินค้า กรณีศึกษา บริษัทผลิตเครื่องเล่นวีซีดี และดีวีดี, วิทยานิพนธ์ วศ.ม. (วิศวกรรมอุตสาหกรรม), กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2549.
- [4] แหวดดาว พูนสวน, “การศึกษาการพยากรณ์แบบอนุกรมเวลา (Time Series) เพื่อ การวางแผนการผลิต กรณีศึกษา บริษัท เอส บีอุตสาหกรรมเครื่องเรือน จำกัด”, สารนิพนธ์ วศ.ม. (วิศวกรรมอุตสาหกรรม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2550.
- [5] เรวัฒน์ ไทยทอง, “การพยากรณ์การผลิตเสื้อและกางเกง กรณีศึกษา บริษัท อาเมสการ์เมนต์ จำกัด”, สารนิพนธ์ วศ.ม.(การจัดการทางวิศวกรรม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ,2562.
- [6] วรินทร์ เกียรติคุณ, “การประยุกต์การวางแผนการสั่งซื้อล่วงหน้าโดยใช้เทคนิคการโปรแกรมเชิงเส้น กรณีศึกษา การจัดส่งวัตถุดิบจากอเมริกาในอุตสาหกรรมกระดาษ”, วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 18(1) : 87-90, 2551.

